

การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี
กลุ่มพนักงานขายและหญิงในสถานประกอบกิจการ
ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566

คำนำ

กองระบาดวิทยาเริ่มดำเนินการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี (Behavioral Surveillance System: BSS) ในกลุ่มพนักงานขายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ในปี พ.ศ. 2538 โดยใช้วิธีการสำรวจซ้ำ (Repeated cross sectional survey) กลุ่มเป้าหมายช่วงแรก เป็นกลุ่มแรงงานขายและหญิงอายุ 15 - 29 ปี ที่ทำงานในโรงงานภาคอุตสาหกรรมเขตพื้นที่เฝ้าระวัง 20 จังหวัดของประเทศ ต่อมาได้ปรับปรุงวิธีการเฝ้าระวังพฤติกรรมฯ รวมถึงพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจโดยเพิ่มข้อคำถามในแบบสอบถาม ขยายพื้นที่เฝ้าระวังเป็น 24 จังหวัด และขยายกลุ่มอายุเป้าหมายเป็น 15 - 49 ปี ในปี พ.ศ. 2547 ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของประชากรวัยแรงงาน และมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปี พ.ศ.2561 ปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2566 ได้มีการปรับเปลี่ยนพื้นที่เฝ้าระวัง เป็นตัวแทนเขตสุขภาพละ 1 จังหวัด รวม 13 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ อุดรดิตถ์ กำแพงเพชร ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง กาฬสินธุ์ นครพนม นครราชสีมา ศรีสะเกษ สุราษฎร์ธานี สงขลา และกรุงเทพมหานคร

การศึกษาครั้งนี้ จะทำให้ทราบถึงสถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มของพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ซึ่งผู้ศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อวางแผนควบคุมป้องกันและแก้ไขปัญหาเอชไอวี/เอดส์ ในกลุ่มพนักงานขายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ซึ่งเป็นประชากรวัยแรงงานของประเทศไทยต่อไป

กองระบาดวิทยา
กรมควบคุมโรค

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเชียงใหม่ อุตดิตถ์ กำแพงเพชร ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง กาฬสินธุ์ นครพนม นครราชสีมา ศรีสะเกษ สุราษฎร์ธานี สงขลา และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร ที่สนับสนุนและให้ความร่วมมือในการดำเนินการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ในกลุ่มพนักงานขายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ปี พ.ศ. 2566

กองระบาดวิทยา
กรมควบคุมโรค

บทคัดย่อ

การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มพนักงานชายและหญิง ในสถานประกอบกิจการประเทศไทย ปี พ.ศ. 2566

ชนิษฐา ภูบัว, จิตติพงษ์ ยิ่งยง, สุปิยา จันทรมณี, วัชรพล สีนอ, ภาณุพิชญ์ เทียงธรรม
กองระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

บทคัดย่อ

บทนำ: กองระบาดวิทยาเริ่มดำเนินการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 มีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องทุกปี จนกระทั่งปี พ.ศ. 2561 ปรับเป็นเก็บทุก 2 ปี จะเริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2563 แต่สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาดทั่วประเทศ การเก็บข้อมูลจึงเลื่อนออกไป และเริ่มดำเนินการใหม่ ในปี พ.ศ. 2566 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี และติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ และแนวโน้มพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี

วิธีการศึกษา: สุ่มซ้ำ (Repeated cross sectional survey) ทุก 2 ปี หรือปีเว้นปี เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกระดาษ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม ถึง 31 กรกฎาคม 2566 กลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ที่มีอายุระหว่าง 15 - 49 ปี ที่สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้ และทำงานในสถานประกอบกิจการ ภายในจังหวัดที่เป็นพื้นที่เฝ้าระวัง 13 จังหวัด การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่ามัธยฐาน

ผลการศึกษา: กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6,911 คน เป็นพนักงานชาย 3,398 คน พนักงานหญิง 3,513 คน อายุระหว่าง 15 - 49 ปี พนักงานชายมีอายุเฉลี่ยการเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเท่ากับ 18.1 ปี และพนักงานหญิงเท่ากับ 20.3 ปี พนักงานชายมีแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนผู้ชายเพิ่มขึ้น แต่การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งและครั้งล่าสุดลดลง ส่วนพนักงานหญิงมีแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคู่รัก และชายอื่นลดลง แต่มีการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งและครั้งล่าสุดเพิ่มขึ้น ถุงยางอนามัยส่วนใหญ่ถูกซื้อจากร้านสะดวกซื้อและร้านขายยา พนักงานชายและหญิงมีแนวโน้มการตอบคำถามเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่ถูกต้องทั้งหมด 5 ข้อเพิ่มขึ้น

อภิปรายผล: การเพิ่มมาตรการการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในทุกคู่นอน เพิ่มช่องทางการเข้าถึงถุงยางอนามัย รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ช่องทางการรับบริการถุงยางอนามัยฟรี ผ่านแอปพลิเคชัน “เป่าตัง” รวมไปถึงการให้ความรู้ เรื่องการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต Social media และแพลตฟอร์มต่างๆ จะทำให้สามารถช่วยป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในกลุ่มแรงงาน และกลุ่มประชาชนทั่วไปได้

คำสำคัญ: พนักงานชาย, พนักงานหญิง, สถานประกอบกิจการ, เอชไอวี, พฤติกรรม, การเฝ้าระวัง, ถุงยางอนามัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
บทคัดย่อ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญแผนภูมิ	ช
บทนำ	1
1. ความเป็นมา	1
2. วัตถุประสงค์	2
3. ขอบเขตการศึกษา	2
4. คำนินยามที่ใช้ในการศึกษา	2
5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
วิธีการศึกษา	5
1. รูปแบบการศึกษา	5
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	5
3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง	6
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล	7
5. การวิเคราะห์ข้อมูล	7
ผลการศึกษา	8
สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	22
เอกสารอ้างอิง	28
ภาคผนวก	31
ภาคผนวก ก แบบสอบถามพนักงานขายในสถานประกอบกิจการ	32
ภาคผนวก ข แบบสอบถามพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ	43

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	ขนาดตัวอย่างของการศึกษา แยกรายเขตสุขภาพ และจังหวัด	6
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของพนักงานขาย ในสถานประกอบการกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	9
ตารางที่ 3	จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของพนักงานหญิง ในสถานประกอบการกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	10
ตารางที่ 4	ค่ามัธยฐานของร้อยละการมีเพศสัมพันธ์และการใช้ถุงยางอนามัย ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาและครั้งล่าสุดของพนักงานขาย ในสถานประกอบการกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และปี พ.ศ. 2566	12
ตารางที่ 5	ค่ามัธยฐานของร้อยละการมีเพศสัมพันธ์และการใช้ถุงยางอนามัย ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาและครั้งล่าสุดของพนักงานหญิง ในสถานประกอบการกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	13
ตารางที่ 6	ค่ามัธยฐานของร้อยละแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยในการมี เพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาของพนักงานขาย ในสถานประกอบการกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	14
ตารางที่ 7	ค่ามัธยฐานของร้อยละแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยในการมี เพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาของพนักงานหญิง ในสถานประกอบการกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	14
ตารางที่ 8	ค่ามัธยฐานของร้อยละของประสบการณ์การใช้สารเสพติด และสารมึนเมา ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาของพนักงานขาย ในสถานประกอบการกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	15

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 9 คำนมัยฐานของร้อยละของประสบการณการใช้สารเสพติด และสารมึนเมา ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาของพนักงานหญิงใน สถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	16
ตารางที่ 10 คำนมัยฐานของร้อยละของอาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์ การรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตรวจเลือดหาเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ของพนักงานชายในสถานประกอบกิจการ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	17
ตารางที่ 11 คำนมัยฐานของร้อยละของอาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์ การรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตรวจเลือดหาเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	18
ตารางที่ 12 คำนมัยฐานของร้อยละแหล่งความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของพนักงานชายใน สถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	19
ตารางที่ 13 คำนมัยฐานของร้อยละแหล่งความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของพนักงานหญิงใน สถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	19
ตารางที่ 14 คำนมัยฐานของร้อยละความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของพนักงานชายใน สถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	21
ตารางที่ 15 คำนมัยฐานของร้อยละความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของพนักงานหญิงใน สถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	21

สารบัญแผนภูมิ

	หน้า
แผนภูมิที่ 1	20
ค่ามัธยฐาน และแนวโน้ม (Trend) ของร้อยละของการตอบคำถาม	
ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของพนักงานขายและหญิง	
ในสถานประกอบกิจการได้ถูกต้องทั้ง 5 ข้อ ประเทศไทย	
ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566	

บทนำ

1. ความเป็นมา

เมื่อปี พ.ศ. 2524 พบการรายงานโรคเอดส์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา และมีการแพร่ระบาดของโรคเอดส์กระจายไปทั่วทุกภูมิภาคของโลก จากการคาดประมาณของโครงการโรคเอดส์แห่งสหประชาชาติ (UNAIDS) ระบุว่า ปี พ.ศ. 2565 มีการคาดประมาณผู้ติดเชื้อเอชไอวีทั่วโลก สะสม 39 ล้านราย ผู้ติดเชื้อเอชไอวีรายใหม่ 1.3 ล้านราย และมีผู้เสียชีวิตเนื่องจากการติดเชื้อเอชไอวี 630,000 ราย ⁽¹⁾ และจากการคาดประมาณสถานการณ์ของการแพร่ระบาดเอชไอวี/เอดส์ ประเทศไทย ปี 2566 โดยใช้ AIDS Epidemic Model (AEM) (เป็นการคาดประมาณในกลุ่มประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป) พบค่าประมาณผู้ติดเชื้อรายใหม่ 4,148 ราย ผู้ติดเชื้อที่ยังมีชีวิตอยู่ 436,170 ราย และมีผู้เสียชีวิตจากการติดเชื้อเอชไอวี 12,503 ราย ⁽²⁾

กองระบาดวิทยาเริ่มดำเนินการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ (Behavioral Surveillance System: BSS) ในปี พ.ศ. 2538 โดยใช้วิธีการสำรวจซ้ำ (Repeated cross sectional survey) กลุ่มเป้าหมายช่วงแรก เป็นกลุ่มแรงงานชายและหญิงอายุ 15 - 29 ปี ที่ทำงานในโรงงานภาคอุตสาหกรรมเขตพื้นที่เฝ้าระวัง 20 จังหวัดของประเทศ ต่อมาได้ปรับปรุงวิธีการเฝ้าระวังพฤติกรรมฯ รวมถึงพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจโดยเพิ่มข้อคำถามในแบบสอบถามขยายพื้นที่เฝ้าระวังเป็น 24 จังหวัด และขยายกลุ่มอายุเป้าหมายเป็น 15 - 49 ปี ในปี พ.ศ. 2547 ทั้งนี้เพื่อให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนของประชากรวัยแรงงาน ⁽³⁾ และมีการเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปี พ.ศ.2561 ได้จัดประชุมปรับรูปแบบการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี (BSS) ทุกกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ กลุ่มนักเรียน ม.2 ม.5 และ ปวช.ปีที่ 2 (ชายและหญิง) กับกลุ่มทหารกองประจำการ และพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ เนื่องจากผลการศึกษาในช่วงปี พ.ศ. 2557 - 2561 ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก ผู้เชี่ยวชาญเสนอให้ปรับเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายจากเดิม 24 จังหวัด เปลี่ยนเป็นสุ่มเลือกตัวแทนเขตสุขภาพละ 1 จังหวัด รวม 13 จังหวัด และเก็บสลับกลุ่มกัน ระหว่างกลุ่มนักเรียน ม.2 ม.5 และ ปวช.ปีที่ 2 (ชายและหญิง) กับกลุ่มทหารกองประจำการ และพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ และให้เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2562 โดยเก็บข้อมูลในกลุ่มนักเรียน ม.2 ม.5 และ ปวช.ปีที่ 2 (ชายและหญิง) หลังจากนั้นปี พ.ศ. 2563 ให้เก็บข้อมูลในกลุ่มทหารกองประจำการ และพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ เนื่องด้วยสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระบาดทั่วประเทศ การเก็บข้อมูลจึงเลื่อนการดำเนินการออกไป และเริ่มดำเนินการเก็บข้อมูลพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการในปี พ.ศ. 2566

ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2566 กองระบาดวิทยาจึงดำเนินการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี ในกลุ่มพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการใน ตัวแทนเขตสุขภาพละ 1 จังหวัด รวม 13 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง กาฬสินธุ์ นครพนม นครราชสีมา ศรีสะเกษ สุราษฎร์ธานี สงขลา และกรุงเทพมหานคร

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบการ
2. เพื่อติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบการ

3. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาในกลุ่มพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบการ ระหว่างวันที่ 1 พฤษภาคม ถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2566

4. คำนิยามที่ใช้ในการศึกษา

สถานประกอบการ หมายถึง สถานที่ทำงานที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 50 คนขึ้นไป เช่น โรงงานผลิตน้ำดื่ม โรงงานทอผ้า โรงงานผลิตกระดาษ โรงงานน้ำตาล พนักงานห้างสรรพสินค้า พนักงานบริษัท เป็นต้น

พนักงานชาย หมายถึง พนักงานเพศชาย ที่ทำงานในทุกตำแหน่งที่สถานประกอบการนั้น ๆ ในช่วงเวลาที่ดำเนินการศึกษา

พนักงานหญิง หมายถึง พนักงานเพศหญิง ที่ทำงานในทุกตำแหน่งที่สถานประกอบการนั้น ๆ ในช่วงเวลาที่ดำเนินการศึกษา

โรงงาน หมายถึง สถานที่หรืออาคาร ที่มีการใช้เครื่องจักร หรือมีใช้คนงานในการประกอบการในการผลิตสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง โดยมีทั้งโรงงานขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

การติดเชื้อเอชไอวี หมายถึง การที่ร่างกายมีเชื้อ HIV ซึ่งเป็นเชื้อไวรัสที่ทำให้เกิดโรคเอดส์ (Acquired Immunodeficiency Syndrome: AIDS) โดยการติดเชื้อเอชไอวี อาจจะป่วยหรือไม่ป่วยเป็นโรคเอดส์ก็ได้

ชายอื่น หมายถึง ผู้ชายคนอื่นที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยที่ไม่ใช่แฟน คู่รัก หรือพนักงานบริการทางเพศหญิง

หญิงอื่น หมายถึง ผู้หญิงคนอื่นที่มีเพศสัมพันธ์ด้วยที่ไม่ใช่แฟน คู่รัก

พนักงานบริการทางเพศ หมายถึง ผู้ที่ยินยอมให้ผู้อื่นมีร่วมประเวณีหรือการกระทำอื่นใดทางเพศ และรับค่าตอบแทน เป็นเงิน สินจ้าง สิ่งของหรือสินค้า เพื่อแลกเปลี่ยนบริการทางเพศ ทั้งชายและหญิง

ร้านขายยา หมายถึง สถานที่หรือพื้นที่สำหรับขายยาแผนปัจจุบัน และหรือร้านขายยาแผนปัจจุบันแบบบรรจุเสร็จที่ไม่ใช่ยาอันตรายหรือยาควบคุมพิเศษ

ร้านสะดวกซื้อ หมายถึง ร้านค้าปลีกขนาดเล็ก หรือขนาดกลางที่จำหน่ายสินค้าสำหรับอุปโภคหรือบริโภคที่จำเป็นต่อชีวิตประจำวัน รวมทั้งอาหาร เครื่องดื่ม

ห้างสรรพสินค้า หมายถึง เป็นร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ มีการจัดหมวดหมู่การขายสินค้าอย่างชัดเจนเพื่อจำหน่ายแก่ลูกค้า โดยอาจตั้งอยู่ภายในอาคารหรือกลุ่มของอาคาร และอาจมีการให้บริการอื่นๆ ภายในอาคารนอกเหนือจากการขายสินค้า เช่น โรงภาพยนตร์ คาราโอเกะ สวนอาหาร เป็นต้น

หน่วยบริการสาธารณสุข หมายถึง หน่วยงานที่ให้บริการด้านสุขภาพ บริหารงานด้านสาธารณสุข และงานศึกษา วิจัยด้านสาธารณสุขที่จำเป็นต่อสุขภาพ เพื่อส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสุขภาพ โดยหน่วยงานบริการสุขภาพมีทั้งหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน

ภาคประชาสังคม หมายถึง องค์กรของภาคประชาชนที่ไม่แสวงหากำไร ไม่ใช่องค์กรของรัฐ หรือเอกชน อาจมีหรือไม่มีสถานะทางกฎหมาย มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาสังคม ยกย่องคุณภาพชีวิต มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจไม่แสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเอง

ยาเสพติด หมายถึง ยาเสพติดให้โทษหรือวัตถุออกฤทธิ์ หรือสารระเหย โดยยาเสพติดให้โทษรวมถึง สารเคมี พืช หรือวัตถุนิติใด ๆ ซึ่งเมื่อเสพแล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเป็นลำดับ มีอาการถอนยา เมื่อขาดยา มีความต้องการเสพทั้งทางร่างกาย และจิตใจอย่างรุนแรงตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลง ⁽⁴⁾

เฮโรอีน (ผงขาว) หมายถึง เป็นสารเสพติดที่มีฤทธิ์กดประสาท เป็นยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2565 ⁽⁵⁾ สามารถเสพได้หลายวิธี เช่น การฉีด การสูดเข้าจมูก หรือสูบ การเสพโดยวิธีสูบควันจะเข้าสู่สมองภายใน 7 วินาที และหากเสพโดยวิธีฉีดจะออกฤทธิ์ภายใน 30 วินาที เมื่อเฮโรอีนเข้าสู่ร่างกายแล้วจะเริ่มออกฤทธิ์ทันที ผู้เสพจะรู้สึกเสียวซ่าอย่างแรงอยู่นาน 1 - 2 นาที ต่อจากนั้นจะรู้สึกตัวร้อนวูบวาบ ปากแห้ง แขนขาหนักอึ้ง ไม่มีความเจ็บปวด เคลิบเคลิ้มและผ่อนคลาย ความเครียด ฤทธิ์อื่นๆ ของเฮโรอีนที่มีผลต่อร่างกาย ได้แก่ ฤทธิ์ระงับอาการไอ คลื่นไส้ อาเจียน ท้องผูก กัดกร่อนหัวใจ ม่านตาหดตัว (miosis) ⁽⁶⁾

ยาบ้า (Amphetamine) หมายถึง ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2565 ⁽⁵⁾ ซึ่งกระตุ้นประสาทออกฤทธิ์ทำให้ร่างกายตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และลดความอยากอาหาร มีผลต่อระบบหัวใจและหลอดเลือด คือเพิ่มความดันโลหิตและทำให้หัวใจเต้นไม่เป็นจังหวะ

กัญชา หมายถึง พืชในสกุล Cannabis มีสารออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทและที่ก่อให้เกิดการเสพติด การใช้หรือเสพกัญชามีหลายวิธี เช่น การสูบ การกิน การสวนทางทวารหนัก และการดูดซึมผ่านเยื่อหู หรือผิวหนัง การสูบ (ทั้งโดยตรงหรือผ่านไอน้ำ) ⁽⁷⁾

ยาอี/ยาเลิฟ (Ecstasy) หมายถึง เป็นสารสังเคราะห์ ที่ออกฤทธิ์ทั้งกระตุ้นประสาท และหลอนประสาทจัดอยู่ในกลุ่มยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2565 ⁽⁵⁾

ยาไอซ์ (Methamphetamine) หมายถึง ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2565 ⁽⁵⁾ กลไกการออกฤทธิ์จะทำให้รู้สึกตื่นตัว บดบังความรู้สึกเหนื่อยล้า รู้สึกเคลิ้มฝัน อยู่หนึ่งไม่ได้ นอนไม่หลับ ก้าวร้าวและรู้สึกเชื่อมั่นในตัวเองเกินไป ซึ่งถ้าเสพในขนาดยาที่สูงยังเพิ่มความต้องการทางเพศ ซึ่งอาจนำไปสู่การสำส่อนทางเพศซึ่งอาจนำไปสู่การติดเชื้อเอดส์ได้ ซึ่งยาไอซ์เป็นชื่อเรียกกันในกลุ่มผู้ใช้อย่างผิดกฎหมาย คือนำผลึกเหล่านี้ไปปนไฟให้ระเหิด แล้วสูดไอของเมทแอมเฟตามีนที่ได้เข้าปอด ⁽⁸⁾

ปอปปเปอร์ (Alkyl nitrites) หมายถึง สารระเหย มีฤทธิ์คลายกล้ามเนื้อเรียบรวมถึงกล้ามเนื้อเรียบ ที่หลอดเลือด จึงมีฤทธิ์ขยายหลอดเลือด (vasodilation) ด้วย นอกจากนี้ยังเหนี่ยวนำการสร้าง methemoglobin ด้วย มีการใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ คือ ใช้สูดดมเพื่อบรรเทาอาการปวดเค้นหัวใจ

(angina pectoris) และรักษาอาการพิษจากไซยาไนด์ โดยใช้ดม ก่อนที่จะทำการรักษาทางการแพทย์ แต่คนนิยมมาใช้ในทางที่ผิดโดยสูดดมเพื่อวัตถุประสงค์การผ่อนคลายอารมณ์ ให้เคลิบเคลิ้ม มีความสุข (Recreational use) และใช้กระตุ้นความต้องการทางเพศ (sexual enhancer) ถูกควบคุมเป็น สารระเหย ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด ⁽⁹⁾

เมทาโดน (Methadone) หมายถึง ยาที่ใช้สำหรับการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด ออกฤทธิ์ระงับอาการปวด และบรรเทาอาการจากการถอนยาเสพติด เช่น เฮโรอีน ฝิ่น และอนุพันธ์ในกลุ่มเดียวกัน

น้ำต้มใบกระท่อมผสมสารอื่น หมายถึง น้ำต้มใบกระท่อมผสมน้ำอัดลม ยาแก้ไอ หรือยาอื่นๆ

สารเสพติดฉีดเข้าเส้น หมายถึง สารเสพติดชนิดใดก็ได้ ที่มีการนำเข้าสู่ร่างกายด้วยวิธีการฉีดเข้าเส้นเลือด โดยอาจใช้เข็มฉีดยา และกระบอกฉีดยาร่วมกัน มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวี

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มพนักงานชายและหญิง ในสถานประกอบกิจการ สามารถนำไปกำหนดมาตรการ การวางนโยบายหรือแผนงาน ในการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี รวมไปถึงโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ ในกลุ่มวัยแรงงาน ประเทศไทยได้

2) ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มพนักงานชายและหญิง ในสถานประกอบกิจการ สามารถใช้ในการกำกับ และติดตามผลการดำเนินการป้องกันและควบคุมการติดเชื้อเอชไอวีที่ผ่านมา ในกลุ่มวัยแรงงาน

วิธีการศึกษา

1. รูปแบบการศึกษา

รูปแบบที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสำรวจซ้ำ (Repeated cross sectional survey) โดยการเก็บข้อมูล ทุก 2 ปี หรือปีเว้นปี เริ่มปี พ.ศ. 2566

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร (Population)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ พนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ที่มีอายุระหว่าง 15 - 49 ปี ที่ทำงานในสถานประกอบกิจการ ภายในจังหวัดที่เป็นพื้นที่เฝ้าระวัง เขตสุขภาพละ 1 จังหวัด รวม 13 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ อุดรดิตถ์ กำแพงเพชร ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง กาฬสินธุ์ นครพนม นครราชสีมา ศรีสะเกษ สุราษฎร์ธานี สงขลา และกรุงเทพมหานคร

2.2 เกณฑ์การคัดเข้าและคัดออก (Inclusion and exclusion criteria)

เกณฑ์การคัดเข้า (Inclusion criteria) ได้แก่

- 1) พนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการที่มีอายุระหว่าง 15 - 49 ปี
- 2) พนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการสมัครใจเข้าร่วมการศึกษา
- 3) สามารถอ่านและเขียนภาษาไทยได้

เกณฑ์การคัดออก (Exclusion criteria) ได้แก่

- 1) พนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการที่ไม่ได้มาทำงานในวันที่มีการเก็บข้อมูล
- 2) พนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการขออนุญาตในการเข้าร่วมการศึกษา รวมทั้ง

ไม่ส่งแบบสอบถามคืน

2.3 ขนาดตัวอย่าง (Sample size)

คำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรดังนี้

$$n = Z^2PQ/d^2$$

โดย ค่า Z = ค่ามาตรฐานจากตาราง Z ที่ระดับ Type I Error ที่ α

(เมื่อ $\alpha = 0.05$ ค่า Z จะเท่ากับ 1.96)

ค่า P = สัดส่วนสัดส่วนการการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับแฟนหรือคูรัก ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา
ของพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ.2561

(พนักงานเท่ากับ 14.6% หรือ 0.146 พนักงานหญิง เท่ากับ 14.4% หรือ 0.144)⁽¹⁰⁾

ค่า d = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดที่ยอมรับได้ มีค่าเท่ากับ 0.05

จากการแทนค่าเพื่อคำนวณขนาดตัวอย่างตามสูตร ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างพนักงานชาย ในสถานประกอบกิจการ ไม่น้อยกว่า 192 คน ในแต่ละจังหวัด และพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ ไม่น้อยกว่า 190 คน ในแต่ละจังหวัด แต่เพื่อลดปัญหาการสูญหายของข้อมูลหรือผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน ในการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขนาดตัวอย่างเพิ่มร้อยละ 10 จากขนาดตัวอย่าง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขนาดตัวอย่างของการศึกษา แยกรายเขตสุขภาพ และจังหวัด

เขตสุขภาพที่	จังหวัดเป้าหมาย	พนักงานชาย (คน)	พนักงานหญิง (คน)	รวม (คน)
1	เชียงใหม่	212	209	421
2	อุดรดิตถ์	212	209	421
3	กำแพงเพชร	212	209	421
4	ปทุมธานี	212	209	421
5	ประจวบคีรีขันธ์	212	209	421
6	ระยอง	212	209	421
7	กาฬสินธุ์	212	209	421
8	นครพนม	212	209	421
9	นครราชสีมา	212	209	421
10	ศรีสะเกษ	212	209	421
11	สุราษฎร์ธานี	212	209	421
12	สงขลา	212	209	421
13	กรุงเทพมหานคร	212	209	421
	รวม	2,756	2,717	5,473

3. วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ การสุ่มตัวอย่างอาศัยหลักความน่าจะเป็น (probability sampling) ตามความเหมาะสม ของแต่ละจังหวัด โดยใช้วิธี stratified two-stage sampling ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) สุ่มเลือกสถานประกอบกิจการ

ขั้นตอนที่ 2 ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple random sampling) สุ่มเลือกพนักงานในสถานประกอบกิจการ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดเป้าหมาย เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกระดาษ เป็นการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-administered questionnaire) โดยผู้ตอบไม่ต้องระบุชื่อ หรือข้อมูลอื่นๆ ที่จะใช้เพื่อระบุถึงตัวบุคคล โดยแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูล 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปด้านประชากร

ส่วนที่ 2 ประสพการณ์การมีเพศสัมพันธ์

ส่วนที่ 3 ประสพการณ์การใช้สารเสพติด สารมึนเมา และแอลกอฮอล์

ส่วนที่ 4 การป่วยและการเข้าถึงบริการตรวจหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอชไอวี/เอดส์

ส่วนที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

โดยขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

- 1) เจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายจากนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดดำเนินการประสานงานไปยังสถานประกอบกิจการต่างๆ ที่สุ่มเลือกได้ และนัดหมายวันสถานที่เพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล
- 2) ในวันที่ดำเนินการเก็บข้อมูล เจ้าหน้าที่แจกแบบสอบถามกระดาษ ให้แก่พนักงานชายและหญิง ในสถานประกอบกิจการ และให้พนักงานตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง
- 3) รวบรวมเอกสารกระดาษ และบันทึกข้อมูลลงในโปรแกรม EPI info (BSS) ส่งออกข้อมูลเป็นไฟล์ Excel
- 4) ส่งฐานข้อมูลที่บันทึกในโปรแกรม EPI info (BSS) มายังกองระบาดวิทยา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์ตามตัวชี้วัดด้านประชากร พฤติกรรม และความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ของแต่ละจังหวัดใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการวิเคราะห์ข้อมูลภาพรวมระดับประเทศ

- ข้อมูลทั่วไปและอายุที่เคยมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกใช้ค่าเฉลี่ย (mean)

- ข้อมูลอื่นๆ เช่น ประสพการณ์การมีเพศสัมพันธ์ แหล่งที่มาของถุงยางอนามัย ประสพการณ์การใช้สารเสพติด การมึนเมา เป็นต้น **จะใช้ค่ามัธยฐาน (median) ของ 13 จังหวัด เป็นข้อมูลภาพประเทศ**

ข้อมูลที่ได้จากการเฝ้าระวังใน ปี พ.ศ. 2566 จะถูกนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลเฝ้าระวัง ปี พ.ศ. 2557 - 2561 (ช่วงปีล่าสุดที่ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภาพประเทศ) เพื่อวิเคราะห์แนวโน้ม การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมต่างๆ เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมผล ใช้โปรแกรม Microsoft Excel ด้วยฟังก์ชัน Pivot Table ใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่ามัธยฐาน

ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไป

จากการศึกษาการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มพนักงานขายและหญิงระหว่างปี พ.ศ. 2557 - 2561 โดยเก็บข้อมูลพนักงานทั้งชายและหญิง รวมประมาณ 5,500 – 9,000 คนต่อปี ปี พ.ศ. 2566 ทำการเก็บข้อมูลในพื้นที่ 13 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง กาฬสินธุ์ นครพนม นครราชสีมา ศรีสะเกษ สุราษฎร์ธานี สงขลา และกรุงเทพมหานคร จากกลุ่มตัวอย่างพนักงานขายและหญิงในสถานประกอบกิจการ รวม 6,911 คน พบว่า เป็นพนักงานขาย 3,398 คน พนักงานหญิง 3,513 คน

จากพนักงานขายในสถานประกอบกิจการ จำนวน 3,398 คน พบว่า มีอายุระหว่าง 15 – 49 ปี กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอายุ 25 - 29 ปี ร้อยละ 23.6 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 30 - 34 ปี (23.3) และกลุ่มอายุ 40 - 44 ปี (15.2) ตามลำดับ อายุเฉลี่ย 32.8 ปี สถานภาพสมรสมีคู่ ร้อยละ 51.6 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ กลุ่มปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 29.4 รองลงมาเป็นกลุ่มอาชีวศึกษา (ปวส. หรือ อนุปริญญา) (24.5) และกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมกลุ่มอาชีวศึกษา (ปวช.) (23.3) และมีรายได้ต่อเดือนประมาณ 10,000 - 20,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 47.9 ดังตารางที่ 2

ส่วนพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ จำนวน 3,513 คน มีอายุระหว่าง 15 - 49 ปี กลุ่มอายุที่พบมากที่สุด ได้แก่ กลุ่มอายุ 30 - 34 ปี พบร้อยละ 25.6 รองลงมาคือ กลุ่มอายุ 25 - 29 ปี (21.8) และกลุ่มอายุ 35 - 39 ปี (16.0) ตามลำดับ อายุเฉลี่ย 32.3 ปี สถานภาพสมรสมีคู่ ร้อยละ 63.5 ระดับการศึกษาสูงสุด คือ กลุ่มปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 43.4 รองลงมาเป็นกลุ่มอาชีวศึกษา (ปวส. หรืออนุปริญญา) (21.3) และกลุ่มมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมกลุ่มอาชีวศึกษา (ปวช.) (21.0) และมีรายได้ต่อเดือนประมาณ 10,000 - 20,000 บาท มากที่สุดร้อยละ 54.2 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของพนักงานขายในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย
ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

ข้อมูลทั่วไป	2557	2558	2559	2560	2561	2566
จำนวนประชากรที่ศึกษา (คน)	4,328	3,342	4,246	2,731	2,715	3,398
กลุ่มอายุ (ปี)						
15 - 19	4.6	2.5	3.2	3.0	2.8	2.7
20 - 24	19.4	14.0	18.2	17.4	19.0	13.0
25 - 29	24.4	16.7	22.4	24.1	25.0	23.6
30 - 34	19.2	14.0	18.2	21.8	19.6	23.3
35 - 39	17.1	10.9	14.8	17.3	16.3	12.6
40 - 44	9.0	6.9	9.6	11.2	11.2	15.2
45 - 49	6.2	3.8	7.2	5.3	6.1	9.6
อายุเฉลี่ย (mean)	30.8	30.0	31.3	31.2	31.2	32.8
สถานภาพสมรส (ร้อยละ)						
โสด	38.3	31.8	21.5	20.4	20.0	26.1
คู่	58.3	66.4	64.7	62.5	61.5	51.6
หย่า, แยก	2.6	2.1	14.3	16.1	17.8	21.7
หม้าย	0.9	0.7	0.8	1.0	0.7	0.6
ระดับการศึกษา (ร้อยละ)						
ประถมศึกษา	12.2	10.6	8.9	10.0	9.7	7.4
มัธยมศึกษาตอนต้น	22.0	17.3	19.6	22.6	20.8	15.4
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ อาชีวศึกษา (ปวช.)	30.8	30.5	31.9	34.3	36.2	23.3
อาชีวศึกษา (ปวส.หรืออนุปริญญา)	20.6	18.0	20.6	18.7	17.8	24.5
ปริญญาตรีขึ้นไป	14.4	18.3	16.1	14.5	14.2	29.4
รายได้ (ร้อยละ)						
< 5,000 บาท/เดือน	9.6	5.0	4.4	6.8	7.7	5.3
5,000 – 10,000 บาท/เดือน	46.2	48.1	36.6	48.8	37.6	24.2
>10,000 – 20,000 บาท/เดือน	36.3	33.9	41.0	34.0	43.6	47.9
>20,000 – 30,000 บาท/เดือน	5.3	5.3	4.6	6.8	7.4	18.8
>30,000 บาท/เดือน	2.6	1.8	2.3	3.6	3.7	3.6

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย
ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

ข้อมูลทั่วไป	2557	2558	2559	2560	2561	2566
จำนวนประชากรที่ศึกษา (คน)	3,807	3,641	4,762	3,029	2,865	3,513
กลุ่มอายุ (ปี)						
15 - 19	2.20	3.2	3.2	2.9	1.9	2.1
20 - 24	15.40	19.0	18.2	18.4	19.7	14.4
25 - 29	22.70	22.4	22.4	22.8	23.1	21.8
30 - 34	21.70	19.2	18.2	21.1	22.0	25.6
35 - 39	18.10	17.6	14.8	16.6	16.5	16.0
40 - 44	13.10	10.0	9.6	11.6	11.1	10.9
45 - 49	8.7	6.80	8.7	7.2	6.6	9.2
อายุเฉลี่ย (mean)	31.7	32.5	31.8	32.8	31.5	32.3
สถานภาพสมรส (ร้อยละ)						
โสด	26.9	26.8	29.8	15.3	18.8	19.9
คู่	68.6	68.5	66.4	67.4	65.5	63.5
หย่า, แยก	2.4	3.1	2.5	14.4	14.6	15.3
หม้าย	2.1	1.6	1.2	2.4	1.1	0.9
ระดับการศึกษา (ร้อยละ)						
ประถมศึกษา	15.6	15.3	12.2	10.8	9.7	2.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	20.8	22.0	18.6	19.3	18.3	12.2
มัธยมศึกษาตอนปลาย / อาชีวศึกษา (ปวช.)	29.6	30.7	30.6	29.1	36.1	21.0
อาชีวศึกษา (ปวส.หรืออนุปริญญา)	13.0	13.3	14.3	16.4	16.5	21.3
ปริญญาตรีขึ้นไป	20.9	18.6	24.3	22.8	19.5	43.4
รายได้ (ร้อยละ)						
< 5,000 บาท/เดือน	9.8	10.5	7.3	2.6	8.1	1.9
5,000 – 10,000 บาท/เดือน	60.1	55.2	54.1	50.9	49.3	27.9
>10,000 – 20,000 บาท/เดือน	24.8	30.0	32.5	36.1	35.5	54.2
>20,000 – 30,000 บาท/เดือน	3.8	3.3	4.4	4.8	5.4	11.0
>30,000 บาท/เดือน	1.5	1.0	1.6	1.2	1.8	4.8

2. ประสพการณ์การมีเพศสัมพันธ์

2.1 การมีเพศสัมพันธ์ และพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก

พนักงานชายในสถานประกอบกิจการ ปี พ.ศ. 2566 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 96.9 อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเท่ากับ 18.1 ปี ไกล่เคียงปี พ.ศ. 2557 - 2561 ส่วนการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จากเดิมร้อยละ 43.7 ในปี พ.ศ. 2561 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 62.0 ในปี พ.ศ. 2566 ดังตารางที่ 4

ส่วนพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการในปี พ.ศ. 2566 พบว่า เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 86.6 อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเท่ากับ 20.3 ปี ไกล่เคียงปี พ.ศ. 2557 - 2561 ส่วนการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จากเดิมร้อยละ 38.4 ในปี พ.ศ. 2561 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 53.8 ในปี พ.ศ. 2566 ดังตารางที่ 5

2.2 การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย

การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ของพนักงานชายในสถานประกอบกิจการในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่า มีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคูรัก มากที่สุด ร้อยละ 70.3 รองลงมา คือ มีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่น ร้อยละ 14.2 พนักงานบริการทางเพศหญิง ร้อยละ 7.1 และมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย ร้อยละ 5.5 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2557 - 2561 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นในคู่นอนผู้ชาย และแนวโน้มลดลงในคู่นอนพนักงานบริการทางเพศหญิง ส่วนมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคูรัก รวมทั้งหญิงอื่น ไกล่เคียงกับ ปี พ.ศ. 2561 ด้านการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆในรอบ 12 เดือน เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2557 - 2561 พบว่า การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับพนักงานบริการทางเพศหญิง แฟนหรือคูรัก และหญิงอื่น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยคู่นอนพนักงานบริการทางเพศหญิง จากเดิมในปี พ.ศ. 2561 พบร้อยละ 66.4 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80.7 ในปี พ.ศ. 2566 คู่นอนแฟนหรือคูรัก จากเดิมในปี พ.ศ. 2561 พบร้อยละ 14.6 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 24.4 ในปี พ.ศ. 2566 และคู่นอนหญิงอื่นจากเดิมในปี พ.ศ. 2561 พบร้อยละ 55.0 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 65.9 แต่ในคู่นอนผู้ชาย ลดลงจากปี พ.ศ. 2561 เล็กน้อย จากเดิม พบร้อยละ 60.0 ลดลงเป็น 56.0 ในปี พ.ศ. 2566 ส่วนการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนครั้งล่าสุด เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2561 พบว่า การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศหญิง แฟนหรือคูรัก และหญิงอื่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชาย มีแนวโน้มลดลง ดังตารางที่ 4

การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบว่า มีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคูรัก มากที่สุด ร้อยละ 70.8 รองลงมา คือ มีเพศสัมพันธ์กับชายอื่น ร้อยละ 5.7 ด้านการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆในรอบ 12 เดือน เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2557 - 2561 พบว่า การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับแฟนหรือคูรัก และชายอื่น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยคู่นอนแฟนหรือคูรัก จากเดิมในปี พ.ศ. 2561 พบร้อยละ 14.4 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18.4 ในปี พ.ศ. 2566 และคู่นอนชายอื่นจากเดิมในปี พ.ศ. 2561 พบร้อยละ 29.8 เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 43.0 ในปี พ.ศ. 2566 ส่วนการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนครั้งล่าสุด เมื่อเปรียบเทียบกับ ปี พ.ศ. 2561 พบว่า การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคูรัก และชายอื่นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 4 ค่ามัธยฐานของร้อยละการมีเพศสัมพันธ์และการใช้ถุงยางอนามัยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา และครั้งล่าสุดของพนักงานขายในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์	2557	2558	2559	2560	2561	2566
เคยมีเพศสัมพันธ์	92.2	94.9	92.1	92.7	94.0	96.9
อายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี)	18.0	18.0	18.0	18.3	18.6	18.1
มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี	6.6	6.8	6.6	8.1	5.7	5.6
การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก	38.3	36.7	42.8	45.2	43.7	62.0
การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ						
ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา						
พนักงานบริการทางเพศหญิง	15.6	8.9	8.0	11.8	9.1	7.1
แฟนหรือคู่รัก	77.3	79.4	76.1	74.7	77.8	70.3
หญิงอื่น	22.3	14.1	18.4	21.3	14.1	14.2
ผู้ชาย	4.0	3.2	3.3	2.6	3.3	5.5
การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับคู่นอนในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา						
พนักงานบริการทางเพศหญิง	70.0	75.2	82.7	60.9	66.4	80.7
แฟนหรือคู่รัก	14.2	14.9	19.8	18.6	14.6	24.4
หญิงอื่น	50.5	50.0	54.9	59.6	55.0	65.9
ผู้ชาย	44.4	52.8	57.4	42.1	60.0	56.0
การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนครั้งล่าสุด						
พนักงานบริการทางเพศหญิง	85.7	85.3	71.4	78.8	85.4	87.5
แฟนหรือคู่รัก	21.1	26.8	34.1	28.0	28.3	41.2
หญิงอื่น	71.4	71.6	73.8	74.7	76.4	82.9
ผู้ชาย	63.0	71.4	70.7	75.0	72.0	68.2

ตารางที่ 5 ค่ามัธยฐานของร้อยละการมีเพศสัมพันธ์และการใช้ถุงยางอนามัยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา และครั้งล่าสุดของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์	2557	2558	2559	2560	2561	2566
เคยมีเพศสัมพันธ์	87.70	86.3	86.5	87.4	91.1	86.6
อายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก (ปี)	20.2	19.0	20.3	20.1	19.9	20.3
มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกก่อนอายุ 15 ปี	1.03	1.7	1.2	2.5	1.6	2.0
การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก	32.1	30.9	34.7	36.4	38.4	53.8
การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ						
ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา						
แฟนหรือคู่รัก	76.5	75.2	71.7	72.8	77.7	70.8
ชายอื่น	6.1	4.9	5.4	6.3	6.0	5.7
การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งกับคู่นอนในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา						
แฟนหรือคู่รัก	10.5	9.6	13.0	12.2	14.4	18.4
ชายอื่น	27.8	44.0	39.0	33.3	29.8	43.0
การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนครั้งล่าสุด						
แฟนหรือคู่รัก	14.3	17.9	23.7	24.5	21.6	26.9
ชายอื่น	50.0	48.8	43.0	63.2	55.8	67.9

3. แหล่งที่มาของถุงยางอนามัย

การใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาของพนักงานชายในสถานประกอบกิจการ พบว่า ได้ถุงยางอนามัยจากร้านสะดวกซื้อมากที่สุด ร้อยละ 42.6 รองลงมาคือ พกติดตัว (11.8) ซื้อจากร้านขายยา (11.0) ได้รับฟรีจากหน่วยงานบริการสาธารณสุข หรือภาคประชาสังคม (7.5) และแหล่งอื่นๆ (15.3) ตามลำดับ ดังตารางที่ 6

ส่วนการใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ พบว่า ได้ถุงยางอนามัยจากร้านสะดวกซื้อมากที่สุด ร้อยละ 35.1 รองลงมาคือ ซื้อจากร้านขายยา (13.4) พกติดตัว (4.9) และแหล่งอื่นๆ (26.3) ตามลำดับ ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 6 ค่ามัธยฐานของร้อยละแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาของพนักงานขายในสถานประกอบการบริการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

แหล่งที่มาของถุงยางอนามัย	2557	2558	2559	2560	2561	2566
ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ	42.6	33.0	21.6	35.3	38.0	42.6
พกติดตัว	14.2	11.1	13.5	10.6	12.7	11.8
ซื้อจากร้านขายยา	21.8	9.8	9.1	11.2	14.8	11.0
ได้รับฟรีจากหน่วยงานบริการสาธารณสุข/ ภาคประชาสังคม*	-	-	-	-	-	7.5
ซื้อจากห้างสรรพสินค้า	3.2	2.4	2.3	2.9	3.2	2.9
สถานบริการเตรียมไว้	3.9	2.8	1.6	2.9	2.2	0.0
คู่นอนเตรียมมา	2.0	1.3	1.4	1.2	2.0	0.0
อื่นๆ	7.0	11.1	8.6	7.1	18.5	15.3

หมายเหตุ: * เพิ่มตัวเลือกในปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 7 ค่ามัธยฐานของร้อยละแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมาของพนักงานหญิงในสถานประกอบการบริการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

แหล่งที่มาของถุงยางอนามัย	2557	2558	2559	2560	2561	2566
ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ	30.1	39.6	29.0	24.9	28.7	35.1
ซื้อจากร้านขายยา	24.5	31.6	17.5	11.8	18.1	13.4
พกติดตัว	6.9	12.5	5.1	4.8	6.5	4.9
ได้รับฟรีจากหน่วยงานบริการสาธารณสุข/ ภาคประชาสังคม*	-	-	-	-	-	4.2
ซื้อจากห้างสรรพสินค้า	2.7	3.3	3.1	1.9	2.9	1.8
คู่นอนเตรียมมา	4.9	6.3	23.9	3.0	2.3	2.9
สถานบริการเตรียมไว้	1.8	0.0	4	1.3	1.2	0.5
อื่นๆ	20.6	2.0	21.5	23.4	25.5	26.3

หมายเหตุ: * เพิ่มตัวเลือกในปี พ.ศ. 2566

4. ประสิทธิภาพการใช้สารเสพติด สารมึนเมา และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ประสิทธิภาพการใช้สารเสพติด และสารมึนเมา ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ของพนักงานชาย ในสถานประกอบกิจการ พบว่า เคยใช้สารเสพติด และสารมึนเมา อย่างน้อย 1 ชนิด ร้อยละ 8.5 มีการบริโภค น้ำดื่มใบกระท่อมผสมสารอื่น สูงสุด ร้อยละ 4.0 รองลงมาคือ กัญชา (3.3) ยาบ้า (0.5) และโป๊ปปเปอร์ (0.3) และไม่พบการใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ดังตารางที่ 8 การใช้สารเสพติด สารมึนเมาก่อนมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้ง ร้อยละ 4.4 บางครั้ง (21.4) และไม่เคยใช้สารเสพติด สารมึนเมาก่อนมีเพศสัมพันธ์ (73.0) ส่วนพนักงานชายดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบร้อยละ 37.0

ส่วนประสิทธิภาพการใช้สารเสพติด และสารมึนเมา ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ของพนักงานหญิง ในสถานประกอบกิจการ พบว่า เคยใช้สารเสพติด และสารมึนเมา อย่างน้อย 1 ชนิด ร้อยละ 1.7 มีการใช้ กัญชาสูงสุด ร้อยละ 0.5 รองลงมาคือ บริโภคน้ำดื่มใบกระท่อมผสมสารอื่น (0.4) และไม่พบการใช้สารเสพติด ชนิดฉีดเข้าเส้นในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ดังตารางที่ 9 การใช้สารเสพติด สารมึนเมาก่อนมีเพศสัมพันธ์ บางครั้ง (10.5) และไม่เคยใช้สารเสพติด สารมึนเมาก่อนมีเพศสัมพันธ์ (89.5) ส่วนพนักงานหญิงดื่มเครื่องดื่ม ที่มีแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พบร้อยละ 18.4

ตารางที่ 8 ค่ามัธยฐานของร้อยละของประสิทธิภาพการใช้สารเสพติด และสารมึนเมา ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ของพนักงานชายในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

การใช้สารเสพติด สารมึนเมา	2557	2558	2559	2560	2561	2566
การใช้สารเสพติด สารมึนเมา						
น้ำดื่มใบกระท่อมผสมสารอื่น*	-	-	-	-	-	4.0
กัญชา	2.0	1.7	2.0	3.0	2.6	3.3
ยาบ้า	1.4	1.5	1.5	2.6	2.1	0.5
โป๊ปปเปอร์*	-	-	-	-	-	0.3
ยาไอซ์	0.8	0.6	1.4	0.5	1.0	0.0
เฮโรอีน	0.7	0.6	0.5	0.7	0.5	0.0
ยาอี	0.5	0.5	0.0	0.0	0.0	0.0
การใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น						
เฮโรอีน	0.9	1.0	0.4	0.4	0.2	0.0
ยาไอซ์	0.7	0.6	0.1	0.0	0.0	0.0
ยาบ้า	0.5	1.0	0.0	0.0	0.3	0.0
เมทาโดน	0.5	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0

หมายเหตุ: * เพิ่มตัวเลือกในปี พ.ศ. 2566

ตารางที่ 9 ค่ามัธยฐานของร้อยละของประสบการณ์การใช้สารเสพติด และสารมึนเมา ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

การใช้สารเสพติด สารมึนเมา	2557	2558	2559	2560	2561	2566
การใช้สารเสพติด สารมึนเมา และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์						
กัญชา	0.4	0.4	0.0	0.0	0.4	0.5
น้ำต้มใบกระท่อมผสมสารอื่น*	-	-	-	-	-	0.4
ยาบ้า	0.5	1.3	0.0	0.0	0.4	0.0
ยาไอซ์	0.0	0.4	0.1	0.0	0.0	0.0
ยาอี	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
ปอปเปอร์*	-	-	-	-	-	0.0
การใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้น						
เฮโรอีน	0.0	0.2	0.0	0.0	0.4	0.0
ยาไอซ์	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0
ยาบ้า	0.0	0.3	0.0	0.0	0.0	0.0
เมทาโดน	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0

หมายเหตุ: * เพิ่มตัวเลือกในปี พ.ศ. 2566

5. การป่วยและการเข้าถึงบริการตรวจหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอชไอวี/เอดส์

5.1 อาการและการรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

พนักงานชายในสถานประกอบกิจการ มีอาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 6.4 ส่วนใหญ่อาการที่พบ ได้แก่ ปัสสาวะแสบขัด ร้อยละ 1.6 รองลงมา คือ มีแผลที่อวัยวะเพศ (0.5)หนองไหลออกจากอวัยวะเพศ (0.4) และมีแผลที่ทวารหนัก (0.3) โดยส่วนใหญ่ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของรัฐ ร้อยละ 50.0 รองลงมา คือ ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของเอกชน (6.3) และซื้อยากินเอง (6.3) ดังตารางที่ 10

ส่วนพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ มีอาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 6.3 ส่วนใหญ่อาการที่พบ ได้แก่ ปัสสาวะแสบขัด ร้อยละ 2.6 รองลงมา คือ ของเหลวผิดปกติไหลออกจากอวัยวะเพศ (0.4) และมีแผลที่อวัยวะเพศ (0.4) โดยส่วนใหญ่ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของรัฐ ร้อยละ 46.2 รองลงมา คือ ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของเอกชน (13.5) และซื้อยากินเอง (12.5) ดังตารางที่ 11

การตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์

พนักงานชายในสถานประกอบกิจการ มีการตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์และรู้ผลตรวจเลือดในรอบ 12 เดือน มีแนวโน้มลดลง จากเดิมร้อยละ 21.0 ในปี พ.ศ. 2561 เป็นร้อยละ 15.6 ในปี พ.ศ. 2566 ดังตารางที่ 10

ส่วนพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ มีการตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์และรู้ผลตรวจเลือดในรอบ 12 เดือน มีแนวโน้มลดลง จากเดิมร้อยละ 19.2 ในปี พ.ศ. 2561 เป็นร้อยละ 11.6 ในปี พ.ศ. 2566 ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 10 ค่ามัธยฐานของร้อยละของอาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์ การรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ของพนักงานชายในสถานประกอบกิจการในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

การป่วยและการเข้าถึงบริการฯ	2557	2558	2559	2560	2561	2566
อาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์	7.6	7.4	7.5	6.3	7.3	6.4
ปัสสาวะแสบขัด	3.6	3.9	4.7	2.7	3.7	1.6
แผลที่อวัยวะเพศ	1.3	1.8	1.7	0.6	0.5	0.5
หนองไหลออกจากอวัยวะเพศ	1.0	0.9	0.4	0.0	0.5	0.4
แผลที่ทวารหนัก	0.6	0.7	0.2	0.5	0.7	0.3
ของเหลวผิดปกติไหลออกจากอวัยวะเพศ	0.4	0.8	0.4	0.5	0.6	0.0
หนองไหลออกจากทวารหนัก	0.9	0.7	0.0	0.0	0.2	0.0
มีตุ่ม/ก้อน/หูดที่อวัยวะเพศ	0.5	0.7	0.5	0.4	0.4	0.0
มีตุ่ม/ก้อน/หูดที่ทวารหนัก	0.5	0.7	0.2	0.0	0.0	0.0
สถานที่รักษาเมื่อมีอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา						
ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของรัฐ	47.8	56.3	50.0	50.0	47.0	50.0
ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของเอกชน	12.6	12.8	11.8	16.4	20.0	6.3
ซื้อยากินเอง	10.5	17.4	19.5	9.5	11.3	6.3
ไปคลินิกกามโรคของรัฐ	6.3	7.4	3.9	9.5	4.8	0.0
ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาเคยตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์และรู้ผล	22.1	21.2	18.8	19.0	21.0	15.6

ตารางที่ 11 ค่ามัธยฐานของร้อยละของอาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์ การรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และการตรวจเลือดหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

การป่วยและการเข้าถึงบริการฯ	2557	2558	2559	2560	2561	2566
อาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์	11.5	10.1	8.0	9.1	9.0	6.3
ปัสสาวะแสบขัด	7.1	4.6	3.2	4.8	5.8	2.6
ของเหลวผิดปกติไหลออกจากอวัยวะเพศ	1.7	1.6	1.3	0.9	0.9	0.4
แผลที่อวัยวะเพศ	1.1	0.6	0.4	0.8	0.3	0.4
มีตุ่ม/ก้อน/หูดที่อวัยวะเพศ	0.0	0.3	0.2	0.9	0.0	0.0
มีตุ่ม/ก้อน/หูดที่ทวารหนัก	0.0	0.4	0.0	0.5	0.0	0.0
สถานที่รักษาเมื่อมีอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา						
ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของรัฐ	50.0	58.8	60.6	56.5	50.0	46.2
ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของเอกชน	17.0	15.4	23.3	14.0	19.4	13.5
ซื้อยากินเอง	4.0	17.4	18.2	10.0	6.4	12.5
ไปคลินิกกามโรคของรัฐ	6.3	2.5	3.7	0.0	0.0	5.9
ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมาเคยตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์และรู้ผล	22.2	21.4	15.9	22.0	19.2	11.6

6. แหล่งความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา พนักงานชายในสถานประกอบกิจการ ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จากอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 41.4 รองลงมา คือ สื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ (33.3) เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกภาครัฐ (24.8) เพื่อน (15.5) และเจ้าหน้าที่ในสถานประกอบกิจการ ร้อยละ 10.6 ตามลำดับ ดังตารางที่ 12

ส่วนพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ ส่วนใหญ่ได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จากอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 48.3 รองลงมา คือ สื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ (35.2) เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกภาครัฐ (22.2) ศูนย์สุขภาพวัยรุ่น (13.4) และเพื่อน (11.9) ตามลำดับ ดังตารางที่ 13

ตารางที่ 12 ค่ามัธยฐานของร้อยละแหล่งความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของพนักงานชายในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

แหล่งความรู้	2557	2558	2559	2560	2561	2566
อินเทอร์เน็ต	26.4	27.8	32.1	28.9	28.9	41.4
สื่อมวลชนต่างๆ เช่นวิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ	48.8	36.0	43.9	34.2	38.8	33.3
เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกภาครัฐ	37.8	26.3	29.8	31.3	27.1	24.8
เพื่อน*	-	-	-	12.1	10.3	15.5
เจ้าหน้าที่ในสถานประกอบกิจการ	19.0	40.7	7.8	6.8	18.4	10.6
เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกของเอกชน*	-	-	-	5.6	6.7	10.4
ศูนย์สุขภาพวัยรุ่น	17.6	27.8	15.2	12.0	14.3	8.1
อาสาสมัคร/เจ้าหน้าที่ให้ความรู้	16.7	13.5	14.2	13.3	9.8	7.1

หมายเหตุ: * ไม่พบข้อมูล ปี พ.ศ. 2557 - 2559

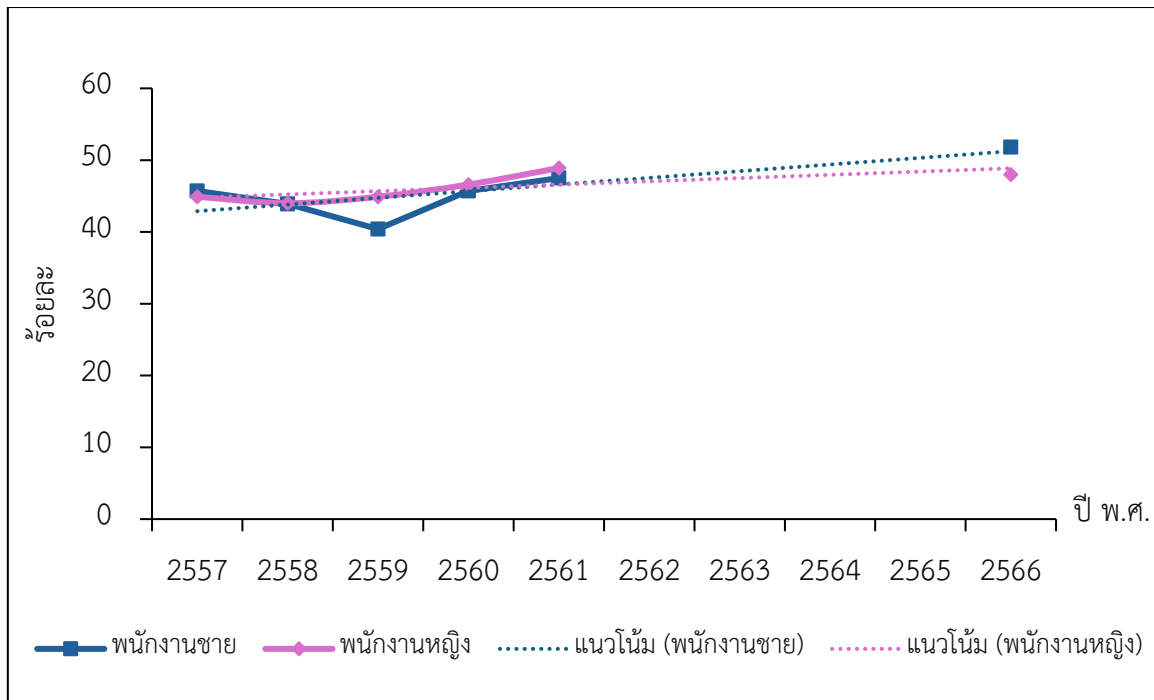
ตารางที่ 13 ค่ามัธยฐานของร้อยละแหล่งความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

แหล่งความรู้	2557	2558	2559	2560	2561	2566
อินเทอร์เน็ต	31.9	36.1	32.3	32.4	36.6	48.3
สื่อมวลชนต่างๆ เช่นวิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ	67.6	48.1	49.6	45.7	46.5	35.2
เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกภาครัฐ	46.4	32.5	33.8	29.0	33.4	22.2
ศูนย์สุขภาพวัยรุ่น	21.0	16.9	12.1	12.5	14.8	13.4
เพื่อน*	-	-	-	10.3	9.3	11.9
อาสาสมัคร/เจ้าหน้าที่ให้ความรู้	20.6	14.8	12.2	13.9	10.4	11.0
เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกของเอกชน	-	-	-	6.7	6.6	9.0
เจ้าหน้าที่ในสถานประกอบกิจการ	29.3	23.2	21.6	13.5	17.8	6.0

หมายเหตุ: * ไม่พบข้อมูล ปี พ.ศ. 2557 - 2559

7. ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า ในการตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ 5 ข้อ ตามตัวชี้วัดของ Global AIDS Monitoring (GAM) ⁽¹¹⁾ ทั้งพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการสามารถตอบคำถามได้ถูกต้องทั้ง 5 ข้อ เท่ากับร้อยละ 51.8 และ 45.8 ในกลุ่มพนักงานชาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นโดยเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 จนถึงปัจจุบัน ส่วนในพนักงานหญิง ถึงแม้ว่าจะลดลงจาก ปี พ.ศ.2561 เล็กน้อย แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 จนถึงปัจจุบัน รูปที่ 1

รูปที่ 1 ค่ามัธยฐาน และแนวโน้ม (Trend) ของร้อยละของการตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการได้ถูกต้องทั้ง 5 ข้อ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

เมื่อจำแนกการตอบคำถามเป็นรายข้อจำนวน 5 ข้อ ของพนักงานชายในสถานประกอบกิจการ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า คำถามข้อที่ 2 “การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งขณะมีเพศสัมพันธ์ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้” ตอบถูกต้องมากที่สุด ร้อยละ 93.7 รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 1 “การมีคู่นอนเพียงคนเดียวที่เป็นผู้ไม่มีเชื้อเอชไอวี/เอดส์และไม่มีคู่นอนอื่นลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้” (90.6) และคำถามข้อที่ 4 “คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ จากการถูกยุงกัด” (82.0) ดังตารางที่ 14

ส่วนในพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการในปี พ.ศ. 2566 พบว่า คำถามข้อที่ 1 “การมีคู่นอนเพียงคนเดียวที่เป็นผู้ไม่มีเชื้อเอชไอวี/เอดส์และไม่มีคู่นอนอื่นลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้” ตอบถูกต้องมากที่สุด ร้อยละ 94.1 รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 2 “การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งขณะมีเพศสัมพันธ์ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้” (93.4) และคำถามข้อที่ 4 “คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ จากการถูกยุงกัด” (82.4) ดังตารางที่ 15

ตารางที่ 14 ค่ามัธยฐานของร้อยละความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของพนักงานชายในสถานประกอบกิจการ
ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์	2557	2558	2559	2560	2561	2566
1. การมีคู่นอนเพียงคนเดียวที่เป็นผู้ไม่มีเชื้อ เอชไอวี/เอดส์และไม่มีคู่นอนอื่นลดความเสี่ยงใน การติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้	90.6	90.1	91.4	89.9	91.6	90.6
2. การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งขณะมีเพศสัมพันธ์ ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้	94.5	93.6	94.8	90.5	95.2	93.7
3. คนที่ดูสุขภาพร่างกายดีแข็งแรงดี มีเชื้อ เอชไอวี/เอดส์	69.0	70.1	70.4	71.7	69.7	77.2
4. คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ จากการถูกยุงกัด	85.0	85.1	81.3	81.5	81.7	82.0
5. คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์จากการกินอาหาร ร่วมกับผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้	84.7	80.2	80.3	81.0	79.2	70.6
ตอบถูก ข้อที่ 1-5	45.7	43.9	40.4	45.7	47.5	51.8

ตารางที่ 15 ค่ามัธยฐานของร้อยละความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ของพนักงานหญิงในสถานประกอบกิจการ
ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 – 2561 และ ปี พ.ศ. 2566

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์	2557	2558	2559	2560	2561	2566
1. การมีคู่นอนเพียงคนเดียวที่เป็นผู้ไม่มีเชื้อ เอชไอวี/เอดส์และไม่มีคู่นอนอื่นลดความเสี่ยง ในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้	95.2	88.7	91.3	90.5	92.5	94.1
2. การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งขณะมี เพศสัมพันธ์ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อ เอชไอวี/เอดส์ได้	89.8	91.4	92.3	90.5	93.9	93.4
3. คนที่ดูสุขภาพร่างกายดีแข็งแรงดี มีเชื้อ เอชไอวี/เอดส์	71.9	66.9	70.3	68.5	71.6	75.8
4. คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ จากการถูกยุงกัด	89.2	85.1	82.5	85.2	84.4	82.4
5. คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์จากการกินอาหาร ร่วมกับผู้ติดเชื้อเอชไอวีได้	83.8	83.8	79.5	85.3	79.9	67.9
ตอบถูก ข้อที่ 1-5	47.2	44.0	44.9	46.6	48.9	48.0

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ปี พ.ศ.2566 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีและติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของระดับความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์และพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีของกลุ่มพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกระดาษ เป็นการตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง (Self-administered questionnaire) ในพื้นที่เป้าหมาย 13 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ อุตรดิตถ์ กำแพงเพชร ปทุมธานี ประจวบคีรีขันธ์ ระยอง กาฬสินธุ์ นครพนม นครราชสีมา ศรีสะเกษ สุราษฎร์ธานี สงขลา และกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 6,911 คน เป็นพนักงานชาย 3,398 คน พนักงานหญิง 3,513 คน อายุระหว่าง 15 – 49 ปี พนักงานชาย มีอายุเฉลี่ย 32.8 ปี พนักงานหญิง มีอายุเฉลี่ย 32.3 ปี ส่วนใหญ่สถานภาพสมรส จบปริญญาตรีขึ้นไป และมีรายได้ประมาณ 10,000 - 20,000 บาทต่อเดือน

1. สรุปผลการศึกษา

ผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีของพนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ปี พ.ศ. 2566 พบว่า พนักงานชาย เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วร้อยละ 96.9 พนักงานหญิง เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 86.6 อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของพนักงานชายและหญิงเท่ากับ 18.1 และ 20.3 ตามลำดับ ส่วนการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของพนักงานชายและหญิง มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ของพนักงานชาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น 1.6 เท่า ในคู่นอนผู้ชาย แต่มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้งและครั้งล่าสุดลดลง ส่วนพนักงานหญิง มีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคู่รัก รวมไปถึงคู่นอนชายอื่นลดลง แต่มีแนวโน้มการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งและครั้งล่าสุดกับแฟนหรือคู่รัก และชายอื่น เพิ่มขึ้น โดยแหล่งที่มาของถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ของพนักงานชาย และพนักงานหญิง ส่วนใหญ่หาซื้อจากร้านสะดวกซื้อ และร้านขายยา และมีบางส่วนได้รับฟรีจากหน่วยงานบริการสาธารณสุข/ภาคประชาสังคม พนักงานชายเคยใช้สารเสพติด และสารมึนเมา อย่างน้อย 1 ชนิด ร้อยละ 8.5 มีการบริโภคน้ำดื่มใบกระท่อมผสมสารอื่น สูงสุด รองลงมาคือ กาญชา ยาบ้า และป๊อปเปอร์ และมีการใช้สารเสพติด สารมึนเมาก่อนมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้ง ร้อยละ 4.4 บางครั้ง ร้อยละ 21.4 รวมทั้งมีการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด ร้อยละ 37.0 ส่วนพนักงานหญิง พนักงานชายเคยใช้สารเสพติด และสารมึนเมา อย่างน้อย 1 ชนิด ร้อยละ 1.7 มีการใช้กาญชาสูงสุด รองลงมา คือ บริโภคน้ำดื่มใบกระท่อมผสมสารอื่น การใช้สารเสพติด สารมึนเมาก่อนมีเพศสัมพันธ์บางครั้ง ร้อยละ 10.5 ส่วนการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด พบร้อยละ 18.4 อาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์ของพนักงานชายและหญิง พบร้อยละ 6.4 และ 5.5 ตามลำดับ พนักงานชายส่วนใหญ่พบอาการปัสสาวะแสบขัด รองลงมา คือ มีแผลที่อวัยวะเพศ หนองไหลออกจากอวัยวะเพศ และมีแผลที่ทวารหนัก ส่วนพนักงานหญิงส่วนใหญ่พบอาการปัสสาวะแสบขัด รองลงมา คือ ของเหลวผิดปกติไหลออกจากอวัยวะเพศ และมีแผลที่อวัยวะเพศ

การเข้ารับบริการเมื่อมีอาการทางเพศสัมพันธ์ พนักงานชายและหญิง ส่วนใหญ่ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของรัฐ ร้อยละ 50.0 และ 46.2 รองลงมาคือ ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของเอกชน และซื้อยากินเอง ตามลำดับ ส่วนการตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์และรู้ผลตรวจเลือดในพนักงานชายและหญิง มีแนวโน้มการตรวจและรู้ผลลดลง พนักงานชายและหญิงสามารถตอบคำถาม 5 ข้อตามตัวชี้วัดของ GAM ถูกต้องทั้งหมด เท่ากับร้อยละ 51.8 และ 48.0 ในกลุ่มพนักงานชาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนในพนักงานหญิงถึงแม้ว่าจะลดลงจาก ปี พ.ศ.2561 เล็กน้อย แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 จนถึงปัจจุบัน แหล่งความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทั้งพนักงานชายและหญิง ได้รับความรู้จากอินเทอร์เน็ตสูงสุด ร้อยละ 41.4 และ 48.3 ตามลำดับ รองลงมาเป็นสื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ และเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกภาครัฐ

2. อภิปรายผล

การเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีของพนักงานชายและหญิง ในสถานประกอบกิจการ ในปี พ.ศ. 2566 พบว่า พนักงานชายและพนักงานหญิง มีอายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ใกล้เคียงปี พ.ศ. 2557 – 2561 และการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทั้งพนักงานชาย และพนักงานหญิง โดยที่อายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก อยู่ระหว่าง 18 - 20 ปี ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มวัยรุ่น มีการใช้ถุงยางเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ร้อยละ 50 – 60 สอดคล้องกับการศึกษาของวิสุตา หมั่นธรรม และรัตนศิริ ทาโต ⁽¹²⁾ พบว่า นักศึกษาชายรักชายมีความตั้งใจในการใช้ถุงยางอนามัยในระดับปานกลาง และถึงแม้ว่าจะมีแนวโน้มการใช้ถุงยางอนามัยที่เพิ่มขึ้น แต่อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของประเทศไทย ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2557 – 2566) ยังพบกลุ่มอายุ 15 – 24 ปี มีอัตราป่วยสูงสุด ^(13, 14) สอดคล้องกับการศึกษาวิชัย พิบูลย์ และคณะ ⁽¹⁵⁾ พบว่า การใช้ถุงยางอนามัยเป็นปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวเนื่องกับการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์สูง ในกลุ่มวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ตอนต้น การเพิ่มมาตรการการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในกลุ่มวัยรุ่น วัยเรียน นอกจากจะสามารถช่วยป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี ยังสามารถป้องกันและลดอัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้

การมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ของพนักงานชาย ปี พ.ศ. 2566 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2557 – 2561 พบว่า มีแนวโน้มการมีเพศสัมพันธ์เพิ่มขึ้นในคู่นอนผู้ชาย โดยเพิ่มขึ้น 1.6 เท่าของปี พ.ศ. 2561 และแนวโน้มลดลงในคู่นอนพนักงานบริการทางเพศหญิง ส่วนมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคู่รัก รวมทั้งหญิงอื่น ใกล้เคียงกับ ปี พ.ศ. 2561 แต่การใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทุกครั้งและครั้งล่าสุด กลับเป็นในทิศทางตรงกันข้าม คู่นอนพนักงานบริการทางเพศหญิง แฟนหรือคู่รัก และหญิงอื่น มีแนวโน้มการใช้ถุงยางอนามัยเพิ่มขึ้น แต่คู่นอนผู้ชายมีการใช้ถุงยางอนามัยลดลงจากปี พ.ศ. 2561 สอดคล้องกับการศึกษาของ Hamill MM และคณะ ⁽¹⁶⁾ ซึ่งพบว่า กลุ่มชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชาย มีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักล้มเหลว ร้อยละ 13.7 ถึงแม้จะสามารถเข้าถึงถุงยางอนามัย สารหล่อลื่น รวมทั้งได้รับสุขศึกษา แต่ความล้มเหลวของการใช้ถุงยางอนามัยยังคงมีต่อเนื่อง ส่วนการมีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนประเภทต่างๆ ของพนักงานหญิง ปี พ.ศ. 2566 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2557 – 2561 พบว่า

มีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคู่อีก รวมไปถึงคู่นอนชายอื่นลดลง แต่การใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งและครั้งล่าสุดกับแฟนหรือคู่อีก และชายอื่น มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Fairfortune TS และคณะ⁽¹⁷⁾ ซึ่งพบว่าในผู้หญิงที่อายุมากกว่า 20 ปีและมีการใช้ยาคุมกำเนิดแบบฮอร์โมน มีความสัมพันธ์ในทางกลับกันกับการใช้ถุงยางอนามัยในครั้งแรกที่มีเพศสัมพันธ์ ผู้หญิงที่มีคู่อีกที่มีประสบการณ์ทางเพศมาก่อนมีแนวโน้มที่จะใช้ถุงยางอนามัยต่อไป มากกว่าผู้หญิงที่ไม่มีประสบการณ์ทางเพศมาก่อน

แหล่งที่มาของถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุดในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ของพนักงานชายและพนักงานหญิง ส่วนใหญ่หาซื้อจากร้านสะดวกซื้อ และร้านขายยา และมีบางส่วนได้รับฟรีจากหน่วยงานบริการสาธารณสุข/ ภาครัฐประชาสังคม สอดคล้องกับการศึกษาของกรกฎ ดวงผาสุข⁽¹⁸⁾ ซึ่งพบว่า การเข้าถึงและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและสารหล่อลื่นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของกลุ่มประชากรหลัก (Key Population) ได้แก่ กลุ่มชายมีเพศสัมพันธ์กับชาย (MSM) กลุ่มหญิงข้ามเพศ (TG) กลุ่มพนักงานบริการ (SW) กลุ่มเยาวชน (อายุ 15 - 24 ปี) กลุ่มผู้ใช้ยาเสพติดด้วยวิธีฉีด (PWID) และผู้มีพฤติกรรมเสี่ยงและไม่เปิดเผยสถานะ กลุ่มตัวอย่างได้รับถุงยางอนามัยจาก 2 วิธี คือ การซื้อด้วยตนเองและได้รับการสนับสนุน (ฟรี) ร้อยละ 44.4 ซึ่งการได้รับการสนับสนุน (ฟรี) เพียงอย่างเดียว ร้อยละ 31.1 และซื้อด้วยตนเองเพียงอย่างเดียว ร้อยละ 24.4 และข้อมูลผลการศึกษายังพบอีกว่า การซื้อด้วยตนเอง ส่วนใหญ่จะซื้อจากร้านสะดวกซื้อ คิดเป็นร้อยละ 85.7 ร้านขายยา (28.6) ห้างสรรพสินค้า (14.3) และอื่นๆ เช่น ร้านค้าในชุมชน และร้านค้าออนไลน์ เป็นต้น ส่วนการได้รับการสนับสนุน (ฟรี) ส่วนใหญ่จะได้รับจากหน่วยงานภาครัฐประชาสังคม ร้อยละ 46.1 หน่วยงานของรัฐ (43.4) และหน่วยงานภาคเอกชน (10.5) จะเห็นได้ว่า ข้อมูลเป็นไปในทิศทางเดียวกัน แต่ข้อสังเกตคือ มีการเข้าถึงบริการถุงยางอนามัยน้อย เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงถุงยางอนามัยแล้ว คือ การรับบริการถุงยางอนามัยฟรี ผ่านแอปพลิเคชัน “เป่าตัง” แต่อาจจะยังไม่เป็นที่รู้จักในวงกว้าง ดังนั้นควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ช่องทางการรับบริการถุงยางอนามัยฟรี ผ่านแอปพลิเคชัน “เป่าตัง” ให้ประชาชนรับทราบทั้งทางสื่อโทรทัศน์ Social media และช่องทางอื่นๆ

ประสบการณ์การใช้สารเสพติด และสารมึนเมา ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ของพนักงานชายและหญิง เคยใช้สารเสพติด และสารมึนเมา อย่างน้อย 1 ชนิด ร้อยละ 8.5 และ 1.7 ตามลำดับ พนักงานชายบริโภคน้ำดื่มใบกระท่อมผสมสารอื่นสูงสุด รองลงมา ใช้กัญชา ยาบ้า และปอปเปอร์ ส่วนพนักงานหญิง มีการใช้กัญชา และบริโภคน้ำดื่มใบกระท่อมผสมสารอื่น ในปี พ.ศ. 2566 มีการพบการใช้กัญชาและน้ำดื่มใบกระท่อมผสมสารอื่นขึ้นในกลุ่มแรงงาน เนื่องจากการเข้าถึงกระท่อมและกัญชาง่ายขึ้น จากนโยบายของภาครัฐ ทั้งการ ยกเลิกพืชกระท่อมจากการเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 5⁽¹⁹⁾ และให้สารสกัดจากเมล็ดของพืชกัญชาหรือกัญชง ที่ได้จากการปลูกภายในประเทศ ที่มีปริมาณสาร Tetrahydrocannabinol หรือ THC น้อยกว่าร้อยละ 2 ไม่เป็นเป็นยาเสพติดให้โทษในประเภท 5⁽²⁰⁾ จะเห็นได้จากปี พ.ศ. 2567 ประเทศไทยมีจุดจำหน่ายกัญชาอยู่ทั้งสิ้น 7,747 จุด โดยเพิ่มขึ้นจากเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2566 ที่พบประมาณ 5,600 และยังมีการจำหน่ายและการโฆษณาการตลาดกัญชาบน Social media โดยพบแพลตฟอร์มที่มีการโพสต์จำหน่ายหรือโฆษณาผลิตภัณฑ์กัญชามากที่สุดได้แก่ X (Twitter) รองลงมาได้แก่ Facebook และ Line อีกทั้ง

ยังพบในแพลตฟอร์มตลาดจำหน่ายสินค้า เช่น Shopee และ Lazada ⁽²¹⁾ ส่วนการใช้สารเสพติด ก่อนมีเพศสัมพันธ์ พนักงานชายมีการใช้สารเสพติดทุกครั้งก่อนมีเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 4.4 บางครั้ง (21.4) ส่วนพนักงานหญิงใช้บางครั้งก่อนเพศสัมพันธ์ ร้อยละ 18.4 ส่วนการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด พบสูงถึง 1 ใน 3 ของพนักงานชายที่เคยเพศสัมพันธ์ และพบประมาณ 1 ใน 5 ของพนักงานหญิงที่เคยเพศสัมพันธ์ ซึ่งการใช้สารเสพติด และสารมึนเมา รวมทั้งดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ก่อนมีเพศสัมพันธ์ เป็นความเสี่ยงที่สามารถนำไปสู่การมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ได้ ดังเช่นการศึกษาของ Singwiset T และคณะ⁽²²⁾ พบว่า ประวัติการเคยใช้สารเสพติดมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยสถานภาพสมรส การดื่มสุรา ปัจจัยด้านบุคลิกลักษณะส่วนบุคคล และประวัติการเคยใช้สารเสพติดสามารถทำนายการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ได้ ร้อยละ 18.0 นอกจากนี้ยังมีการศึกษาของ อุไรวรรณ นิลเต่า และคณะ ⁽²³⁾ ซึ่งพบว่า การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ก่อนมีเพศสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย และการศึกษาวิชัย พิบูลย์ และคณะ ⁽¹⁵⁾ ที่พบว่า ประวัติดื่มแอลกอฮอล์มีความเกี่ยวข้องเนื่องกับการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์สูง

อาการผิดปกติหลังการมีเพศสัมพันธ์ของพนักงานชายและหญิง พบร้อยละ 6.4 และ 5.5 ตามลำดับ พนักงานชายส่วนใหญ่อาการที่พบ ได้แก่ ปัสสาวะแสบขัด รองลงมา คือ มีแผลที่อวัยวะเพศ หนองไหลออกจากอวัยวะเพศ และมีแผลที่ทวารหนัก ส่วนพนักงานหญิง มีปัสสาวะแสบขัด รองลงมา คือ ของเหลวผิดปกติ ไหลออกจากอวัยวะเพศ และมีแผลที่อวัยวะเพศ โดยเมื่อมีอาการป่วย พนักงานชายและหญิงส่วนใหญ่ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของรัฐ ร้อยละ 50.0 และ 46.2 ตามลำดับ รองลงมา คือ ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของเอกชน และซื้อยากินเอง ตามลำดับ ส่วนการตรวจเลือด เพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์และรู้ผลตรวจเลือด ในพนักงานชายและหญิง มีแนวโน้มการตรวจและรู้ผลลดลง ถึงแม้ว่าพนักงานชายและหญิง จะพบอาการป่วยทางโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แต่มีเพียงประมาณร้อยละ 50 – 60 ที่เข้าถึงโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของภาครัฐ และภาคเอกชน แต่มีบางส่วนซื้อยากินเอง รวมไปถึงการปล่อยไว้ไม่ทำอะไรเลยเมื่อมีการเจ็บป่วย อีกทั้งแนวโน้มเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์และรู้ผลตรวจเลือดลดลง แสดงให้เห็นปัญหาเข้าถึงบริการทางสาธารณสุข มีความเหลื่อมล้ำ หรือความไม่เท่าเทียม ทั้งความแตกต่างทางด้านสถานภาพของแต่ละบุคคล สถานภาพทางสังคม ทุนทางสังคม และทุนมนุษย์ รวมไปถึงปัญหาเชิงระบบ เช่น ความซับซ้อนของระบบประกันสุขภาพ ทั้งบัตรทอง สิทธิข้าราชการ และประกันสังคม ปัญหาการเลือกสถานพยาบาล การขาดแคลนแพทย์ การวางแผนกำลังคนที่ทำงานด้านสาธารณสุข เป็นต้น ⁽²⁴⁾

ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ พนักงานชายและหญิงสามารถตอบคำถาม 5 ข้อ ตามตัวชี้วัดของ GAM ถูกต้องทั้งหมด เท่ากับร้อยละ 51.8 และ 48.0 ตามลำดับ ในกลุ่มพนักงานชาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ส่วนในพนักงานหญิงถึงแม้ว่าจะลดลงจาก ปี พ.ศ.2561 เล็กน้อย แต่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 จนถึงปัจจุบัน แหล่งความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทั้งพนักงานชายและหญิง ได้รับความรู้จากอินเทอร์เน็ตสูงสุด ร้อยละ 40 - 50 รองลงมาเป็น สื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ และเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกภาครัฐ แสดงให้เห็นว่า ปัจจุบันกลุ่มแรงงาน

หรือประชาชนทั่วไป สามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย และใช้ศึกษาหาความรู้ต่างๆได้ จะเห็นได้จากผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563 พบว่า มีการใช้อินเทอร์เน็ตเฉลี่ยวันละ 11 ชั่วโมง 25 นาที โดยร้อยละ 78.3 ของผู้ตอบแบบสำรวจ ให้เหตุผลว่าการใช้อินเทอร์เน็ตที่มากขึ้น เนื่องจากสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตได้ง่าย มีเครือข่ายที่ครอบคลุม และกิจกรรมออนไลน์ที่นิยม ได้แก่ การใช้ Social media เช่น Facebook Line Instagram ร้อยละ 95.3 รองลงมา คือ ดูโทรทัศน์ ดูคลิป ดูหนัง ฟังเพลงออนไลน์ ร้อยละ 85.0 และค้นหาข้อมูลร้อยละ 82.2 แต่ทั้งนี้ยังมีเพียงร้อยละ 50.2 ของผู้ตอบแบบสำรวจ ที่เชื่อว่าข้อมูลข่าวสารออนไลน์ เป็นข้อมูลจริง สามารถเชื่อถือได้ (25) ดังนั้น ปัจจุบันเพิ่มรูปแบบการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์เป็นช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือ Social media โดยใช้ช่องทางหลักของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความน่าเชื่อถือ และประชาสัมพันธ์รวมทั้งให้ความรู้ ผ่านอินฟลูเอนเซอร์ (Influencer) ที่มีความน่าเชื่อถือใน Social media และแพลตฟอร์มต่างๆ เพื่อให้กลุ่มแรงงาน รวมทั้งประชาชนทั่วไปเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

3. ข้อจำกัดในการศึกษา

1) กลุ่มตัวอย่าง ปี พ.ศ. 2557 – 2561 ไม่ใช่กลุ่มประชากรเดียวกันกับปี พ.ศ. 2566 เนื่องจากมีการปรับรูปแบบการเฝ้าระวังจากเดิมเฝ้าระวังในจังหวัด sentinel 24 จังหวัด (เขตสุขภาพละ 2 จังหวัด จำนวน 12 เขตสุขภาพ) เป็นการเฝ้าระวังเขตสุขภาพละ 1 จังหวัด รวม 13 จังหวัด กลุ่มตัวอย่างปี พ.ศ. 2557 - 2561 ส่วนใหญ่เป็นพนักงานในโรงงาน แต่ในปี พ.ศ. 2566 กลุ่มตัวมีความหลากหลายมากขึ้นเป็นตัวแทนวัยแรงงานได้ดีขึ้น เนื่องจากมีการปรับนิยามของพนักงานในสถานประกอบการ ผู้ที่ตอบแบบสอบถามจึงมาจากหลากหลายกลุ่ม เช่น โรงงาน พนักงานห้างสรรพสินค้า พนักงานบริษัท เป็นต้น

2) ในบางจังหวัด เก็บข้อมูลได้ไม่ครบตามจำนวนเป้าหมาย เนื่องจากติดภารกิจในช่วงดำเนินการเก็บข้อมูล รวมทั้งไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มตัวอย่างได้

4. ข้อเสนอแนะ

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเพิ่มมาตรการการใช้ถุงยางอนามัยทุกครั้งในกลุ่มวัยรุ่น วัยเรียน ซึ่งเป็นช่วงวัยที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก จะสามารถช่วยป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเพิ่มช่องทางการเข้าถึงถุงยางอนามัย และการประชาสัมพันธ์ช่องทางการรับบริการถุงยางอนามัยฟรี ผ่านแอปพลิเคชัน “เป่าตัง” ให้ประชาชนรับทราบทั้งทางสื่อโทรทัศน์ Social media และช่องทางอื่น ๆ

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเพิ่มรูปแบบการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต หรือ Social media โดยใช้ช่องทางหลักของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อความน่าเชื่อถือ และประชาสัมพันธ์รวมทั้งให้ความรู้ผ่านอินฟลูเอนเซอร์ (Influencer) ที่มีความน่าเชื่อถือ ใน Social media และแพลตฟอร์มต่างๆ

เพื่อให้กลุ่มแรงงาน รวมทั้งประชาชนทั่วไปเข้าถึงความรู้เกี่ยวกับการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

4) จัดระบบบริการสาธารณสุขที่บริการด้านการป้องกัน และดูแลรักษาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ที่เหมาะสม โดยการประสานเครือข่ายให้มีการเฝ้าระวัง ป้องกันควบคุมโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ให้ครอบคลุม ทุกกลุ่มประชากร

เอกสารอ้างอิง

1. UNAIDS. Fact Sheet Global HIV statistics [Internet]. 2023 [cited 2024 MAY 1]. Available from: https://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/UNAIDS_FactSheet_en.pdf.
2. Division of Epidemiology, Department of Disease Control. Estimate HIV [Internet]. [cited 2024 May 1]. Available from: http://aidsboe.moph.go.th/aids_system/.
3. สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. รายงานผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีทางกึ่งประจําการ พนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 [อินเทอร์เน็ต]. 2560 [เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: <http://aidsboe.moph.go.th/app/bookup/uploads/2020-03-09671818367.pdf>.
4. พระราชบัญญัติ ให้ใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 138, ตอนที่ 73 ก (ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2564).
5. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 1 พ.ศ. 2565, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 139, ตอนพิเศษ 253 ง (ลงวันที่ 25 ตุลาคม 2565).
6. Narcotics Control Division, Food and Drug Administration. Heroin [Internet]. 2023 [cited 2024 Jun 1]. Available from: <https://narcotic.fda.moph.go.th/information-about-drugs/heroin>.
7. Rapeepong Suphanchaimat CP. Potential Benefits and Risks from Medicalisation and Legalisation of Cannabis. JHSR. 2018;12(1).
8. Narcotics Control Division, Food and Drug Administration. Ice [Internet]. 2023 [cited 2024 Jun 2]. Available from: <https://narcotic.fda.moph.go.th/information-about-drugs/ice>.
9. Narcotics Control Division, Food and Drug Administration. Volatile alkyl nitrite [Internet]. 2023 [cited 2024 Jun 2]. Available from: <https://narcotic.fda.moph.go.th/information-about-drugs/volatile-alkyl-nitrite>.
10. สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. รายงานผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวีทางกึ่งประจําการ พนักงานชายและหญิงในสถานประกอบกิจการ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561 [อินเทอร์เน็ต]. 2561 [เข้าถึงเมื่อ 1 พฤษภาคม 2567]. เข้าถึงได้จาก: <http://aidsboe.moph.go.th/app/bookup/uploads/2020-03-09320835758.pdf>.
11. UNAIDS. Global AIDS Monitoring 2023 [Internet]. [cited 2024 Jun 1]. Available from: <https://www.aidsdatahub.org/sites/default/files/resource/unaid-global-aids-monitoring-2023.pdf>.
12. Mantham W, Thato R. Factors Predicting Condom Use Intention among Men Who have Sex with Men Students. Kuakarun Journal of Nursing. 2021;28(1):70-81.

13. Division of Epidemiology, Department of Disease Control. Annual Epidemiological Surveillance Report 2021 [Internet]. 2021 [cited 2024 JUN 2]. Available from: https://apps-doe.moph.go.th/boeeng/download/AW_AESR_2564.pdf.
14. Division of Epidemiology, Department of Disease Control. STI_Total [Internet]. [cited 2024 Jun 3]. Available from: <http://doe.moph.go.th/surdata/disease.php?dcontent=situation&ds=37383940417980>.
15. วิชัย พิบุลย์, ธนธรณ์ อินตะเสนนา, รดา เตชะกุลวิโรจน์, ธนภฤต บัวสระ, กัญญาณัฐกานต์ กรมเมือง, พรนภา สุริยะไชย และคณะ. ปัจจัยเสี่ยงการติดเชื้อทางเพศสัมพันธ์ในระหว่างวัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ตอนต้น. วารสารการพยาบาล การสาธารณสุขและการศึกษา. 2559;17(3):53-7.
16. Hamill MM, Hu F, Kokogho A, Shoyemi E, Ekeh C, Charurat ME, et al. Factors Associated With Condom Failure in a Longitudinal Cohort of Men Who Have Sex With Men and Transgender Women in Abuja and Lagos, Nigeria. J Acquir Immune Defic Syndr. 2021;86(3):329-38.
17. Fairfortune TS, Stern JE, Richardson BA, Koutsky LA, Winer RL. Sexual Behavior Patterns and Condom Use in Newly Sexually Active Female University Students. Arch Sex Behav. 2020;49(3):1053-65.
18. กรกฎ ดวงผาสุข. การศึกษาการเข้าถึงและพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยและสารหล่อลื่นในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) [อินเทอร์เน็ต]. [เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://ddc.moph.go.th/uploads/publish/1361420221221025749.pdf>.
19. พระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ (ฉบับที่ 8) พ.ศ.2564, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 138, ตอนที่ 35 ก (ลงวันที่ 26 พฤษภาคม 2564).
20. ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ระบุชื่อยาเสพติดให้โทษในประเภท 5 พ.ศ. 2565, ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 139, ตอนพิเศษ 35 ง (ลงวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2565).
21. การประเมิน และกำกับติดตามผลกระทบต่อสังคมและสุขภาพจากนโยบายกัญชา 2567 [เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://cas.or.th/?p=11490>.
22. Singwiset T, Silpasuwan P, Satitvipawee P, Rangsin R. Factors associated with risky sexual behavior among adolescent males in Thai Royal Thai Army. J Pub Health Nurse. 2017;31:139-62.
23. Uraiwan Niltow CJ, Naowarat Maneenin. Condom Use Behavior among Students in The University. AJCPH. 2021;7(1):47 - 59.

24. Mongkhonsuebsakul W. Thailand's Access to Healthcare Services: The reflection and inequality of Vulnerable Group. SAU JOURNAL OF SOCIAL SCIENCES & HUMANITIES. 2022;6(1):55-69.
25. สำนักยุทธศาสตร์, สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2563 [อินเทอร์เน็ต]. 2564 [เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2567]. เข้าถึงได้จาก: <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/publications/Thailand-Internet-User-Behavior-2020.aspx>.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามพนักงานขายในสถานประกอบการปี พ.ศ. 2566

ปี พ.ศ. ที่ทำการสำรวจ (YEAR)	ตัวเลข 4 หลัก
รหัสจังหวัดที่ดำเนินการสำรวจ (PRO)	ตัวเลข 2 หลัก (ตามรหัสสมทศไทย)
รหัสอำเภอ (DISTRICT)	ตัวเลข 2 หลัก (ตามรหัสสมทศไทย)
รหัสโรงงาน (CLUSNO)	ตัวเลข 2 หลัก (จังหวัดกำหนดเอง)
เลขที่แบบสอบถาม (ID)	ตัวเลข 4 หลัก (จังหวัดกำหนดเอง)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
1	พ.ศ. ที่ท่านเกิด	พ.ศ.....ปัจจุบันอายุ.....ปี บริบูรณ์ (BIRTHYEAR) (AGE)
2	ปัจจุบันท่านมีสถานภาพการมีคู่เป็นอย่างไร (STA)	☐ 1. ยังไม่มีคู่ / แพน ☐ 2. เคยมี แต่ปัจจุบันเลิกกันแล้ว ☐ 3. มีคู่ที่ไม่ได้อยู่กินด้วยกัน ☐ 4. มีคู่ที่อยู่กินด้วยกัน ☐ 5. หย่าร้าง ☐ 6. หม้าย (คู่ที่เคยอยู่ด้วยกันแล้วตายจากไปแล้ว)
3	ท่านเรียนจบการศึกษาสูงสุดระดับชั้นอะไร (EDU)	☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมศึกษา ☐ 3. มัธยมศึกษา (ม.6 หรือ ปวช.) ☐ 4. อนุปริญญา, ปวส. ☐ 5. ปริญญาตรี ☐ 6. สูงกว่าปริญญาตรี
4	ในปัจจุบัน ท่านมีรายได้ประมาณเดือนละเท่าไร (INC)	☐ 1. น้อยกว่า 5,000 บาท ☐ 2. 5,000-10,000 บาท ☐ 3. มากกว่า 10,000 –20,000 บาท ☐ 4. มากกว่า 20,000 –30,000 บาท ☐ 5. มากกว่า 30,000 บาท

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
5	ท่านคิดว่าท่านมีรสนิยมทางเพศแบบใด (SEXO)	☐ 1. ชอบเพศหญิง ☐ 2. ชอบเพศเดียวกัน (Gay) ☐ 3. ชอบทั้งเพศหญิง และเพศชาย (Bisexual) ☐ 4. อื่นๆ ระบุ.....(SEXO_OTH)
6	ท่านรู้สึกว่าเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง (SEXID)	☐ 1. ผู้ชาย ☐ 2. ผู้หญิง ☐ 3. ไม่ใช่ทั้งสองแบบ ระบุ.....(SEXID_OTH)

ส่วนที่ 2 ประสบการณ์การมีเพศสัมพันธ์

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
7	ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์ หรือไม่ (FSEX)	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์
8	ท่านมีเพศสัมพันธ์ ครั้งแรกเมื่ออายุเท่าไร (FSAGE)	อายุ.....ปี
9	ท่านมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับใคร (FSWHO)	☐ 1. พนักงานบริการทางเพศชาย ☐ 2. พนักงานบริการทางเพศหญิง ☐ 3. แฟนหรือคู่รัก เพศชาย ☐ 4. แฟนหรือคู่รัก เพศหญิง ☐ 5. ผู้ชายคนอื่น ที่ไม่ใช่คำตอบข้อ 1 และ 3 ☐ 6. ผู้หญิงคนอื่น ที่ไม่ใช่คำตอบข้อ 2 และ 4 ☐ 7. อื่นๆ ระบุ..... (FSWHO_OTH) ☐ 8. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
10	การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ท่านสวมถุงยางอนามัยหรือไม่ (FSCON)	☐ 1. สวม ☐ 2. ไม่สวม ☐ 3. จำไม่ได้ ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
11	ปัจจุบันท่านมีแฟน คนรัก หรือ คู่ที่อยู่กันด้วยกันหรือไม่ (LOVER)	☐ 1. มี จำนวน.....คน (LOVERN) ☐ 2. ไม่มี

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
12	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยมี เพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก หรือไม่ (YSL)	☐ 1. เคย มีเพศสัมพันธ์กับแฟน/คูรัก จำนวน.....คน (YSLN) ☐ 2. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
13	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หากท่านเคยมี เพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก ท่านสวม ถุงยางอนามัย หรือไม่ (YSLCO)	☐ 1. สวมทุกครั้ง ☐ 2. สวมบางครั้ง ☐ 3. ไม่เคยสวม ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก ในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
14	<u>ครั้งล่าสุด</u> ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อมีเพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก ท่านสวมถุงยางอนามัย หรือไม่ (LSLCO)	☐ 1. สวมถุงยางอนามัย ☐ 2. ไม่สวมถุงยางอนามัย ☐ 3. ไม่มีเพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก ในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
15	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยมี เพศสัมพันธ์กับ <u>ผู้หญิงคนอื่น ที่ไม่ใช่แฟน</u> <u>คนรัก พนักงานบริการทางเพศหญิง</u> หรือไม่ (YSNR)	☐ 1. เคย มีเพศสัมพันธ์กับหญิงอื่น จำนวน.....คน (YSNRN) ☐ 2. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงคนอื่น ในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
16	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หากท่านเคยมี เพศสัมพันธ์กับ <u>ผู้หญิงคนอื่น ที่ไม่ใช่แฟน</u> <u>คนรัก พนักงานบริการทางเพศหญิง</u> ท่านสวมถุงยางอนามัย หรือไม่ (YSNRCO)	☐ 1. สวมทุกครั้ง ☐ 2. สวมบางครั้ง ☐ 3. ไม่เคยสวม ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงคนอื่น ในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
17	<u>ครั้งล่าสุด</u> ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หากท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับ <u>ผู้หญิงคนอื่น</u> <u>ที่ไม่ใช่แฟน คนรักพนักงานบริการทางเพศหญิง</u> ท่านสวมถุงยางอนามัยหรือไม่ (LSNRCO)	☐ 1. สวมถุงยางอนามัย ☐ 2. ไม่สวมถุงยางอนามัย ☐ 3. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้หญิงคนอื่น ในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
18	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศหญิง เช่น โสเภณี นักร้อง เด็กเสิร์ฟ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขายบริการทางเพศ ฯลฯ หรือไม่ (YSP)	☐ 1. เคย จำนวน.....คน (YSPN) ☐ 2. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศหญิงในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
19	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หากท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศหญิง เช่น โสเภณี นักร้อง เด็กเสิร์ฟ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขายบริการทางเพศ ฯลฯ ท่านสวมถุงยางอนามัยหรือไม่ (YSPCO)	☐ 1. สวมทุกครั้ง ☐ 2. สวมบางครั้ง ☐ 3. ไม่เคยสวม ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศหญิงในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
20	<u>ครั้งสุดท้าย</u> ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หากท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศหญิง เช่น โสเภณี นักร้อง เด็กเสิร์ฟ นักเรียนหรือนักศึกษาที่ขายบริการทางเพศ ฯลฯ ท่านสวมถุงยางอนามัยหรือไม่ (LSPCO)	☐ 1. สวมถุงยางอนามัย ☐ 2. ไม่สวมถุงยางอนามัย ☐ 3. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับพนักงานบริการทางเพศหญิงในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
21	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์ กับผู้ชายด้วยกัน (ทางทวารหนัก) หรือไม่ (YSM)	☐ 1. มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน (ทางทวารหนัก) จำนวน.....คน (YSMN) ☐ 2. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
22	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หากท่านเคยมีเพศสัมพันธ์ กับผู้ชายด้วยกัน (ทางทวารหนัก) ท่านสวมถุงยางอนามัย หรือไม่ (YSMCO)	☐ 1. สวมทุกครั้ง ☐ 2. สวมบางครั้ง ☐ 3. ไม่เคยสวม ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
23	ครั้งล่าสุด ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หากท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน (ทางทวารหนัก) ท่านสวมถุงยางอนามัยหรือไม่ (LSMCO)	☐ 1. สวมถุงยางอนามัย ☐ 2. ไม่สวมถุงยางอนามัย ☐ 3. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายด้วยกัน ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
24	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านมีเพศสัมพันธ์ โดย ได้รับเงินหรือสิ่งของเป็นค่าตอบแทน หรือไม่ (SFORCE)	☐ 1. ไม่ได้รับเงินหรือสิ่งของเป็นค่าตอบแทน ☐ 2. ได้รับเงินหรือสิ่งของเป็นค่าตอบแทน ☐ 3. ไม่มีเพศสัมพันธ์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
25	ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งล่าสุด ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านมีเพศสัมพันธ์กับใคร (LSWHO)	☐ 1. พนักงานบริการทางเพศชาย ☐ 2. พนักงานบริการทางเพศหญิง ☐ 3. แฟนหรือคู่รัก เพศชาย ☐ 4. แฟนหรือคู่รัก เพศหญิง ☐ 5. ผู้ชายคนอื่น ไม่ใช่คำตอบข้อ 1 และ 3 ☐ 6. ผู้หญิงคนอื่น ไม่ใช่คำตอบข้อ 2 และ 4 ☐ 7. อื่นๆ ระบุ..... (LSWHO_OTH) ☐ 8. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 9. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
26	ครั้งล่าสุด ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อมีเพศสัมพันธ์ ท่านใช้ถุงยางอนามัยหรือไม่ (LSCO)	☐ 1. ใช้ถุงยางอนามัย ☐ 2. ไม่ใช้ถุงยางอนามัย ☐ 3. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
27	ถ้าใช้ถุงยางอนามัย <u>ในการมีเพศสัมพันธ์</u> <u>ครั้งล่าสุด</u> ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านนำถุงยางอนามัยมาจากที่ไหน (HOWLSCO)	☐ 1. พกติดตัว ☐ 2. ซื้อจากร้านขายยา ☐ 3. ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ ☐ 4. ซื้อจากห้างสรรพสินค้า ☐ 5. สถานบริการเตรียมไว้ เช่น อาบอบนวด ซาวน่า เป็นต้น ☐ 6. ได้รับฟรีจากหน่วยบริการสาธารณสุข/ ภาคประชาสังคม ☐ 7. ตู้หยอดเหรียญ ☐ 8. คู่นอนเตรียมมา ☐ 9. อื่น ๆ ระบุ.....(HOWLSCO_OTH) ☐ 10. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 11. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
28	<u>ครั้งล่าสุด</u> ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อมีเพศสัมพันธ์ ท่านไม่ใช้ถุงยางอนามัย เพราะอะไร (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. หาถุงยางอนามัยไม่ทัน (NOCON1) ☐ 2. ไวใจซิ่งกันและกัน (NOCON2) ☐ 3. ใช้แล้วความสุลดลง (NOCON3) ☐ 4. คู่นอนคุมกำเนิด เช่น ยาเม็ด ยาฉีด เป็นต้น (NOCON4) ☐ 5. หลังภายนอก (NOCON5) ☐ 6. อื่นๆ (NOCON6) ระบุ..... (NOCON_OTHER) ☐ 7. ไม่มีเพศสัมพันธ์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (NOCON7) ☐ 8. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด (NOCON8) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)

ส่วนที่ 3 ประสพการณ์การใช้สารเสพติด สารมึนเมา และแอลกอฮอล์

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
29	<u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านใช้สารเสพติด สารมึนเมา ชนิดใดบ้าง (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. เฮโรอีน (ผงขาว) (DRUG_HER) ☐ 2. ยาบ้า (Amphetamine) (DRUG_AMP) ☐ 3. กัญชา (DRUG_MARJ) ☐ 4. ยาอี/ยาเลิฟ (Ecstasy) (DRUG_ECS) ☐ 5. ยาเค (Ketamine) (DRUG_K)

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
		☐ 6. ยาไอซ์ (Methamphetamine) (DRUG_ICE) ☐ 7. ปอปเปอร์ (Alkyl nitrites) (DRUG_ALKYL) ☐ 8. ซาแน็กซ์/แน็กซ์ (Alprazolam) (DRUG_ALPRA) ☐ 9. GHB (Gamma hydroxybutyrate) (DRUG_GHB) ☐ 10. เมทาโดน (Methadone) (DRUG_METH) ☐ 11. น้ำต้มใบกระท่อมผสมสารอื่น (DRUG_MITRA) ☐ 12. ใช้สารเสพติดอื่นๆ (DRUG12) ระบุ..... (DRUG_Other) ☐ 13. ไม่เคยใช้สารเสพติดเลยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (DRUG13) ☐ 14. ไม่เคยใช้สารเสพติดเลยตั้งแต่เกิด (DRUG14) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)
30	<u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านใช้สารเสพติด สารมีนเมา <u>ก่อนมีเพศสัมพันธ์</u> บ่อยครั้งแค่ไหน (UDRUG)	☐ 1. ใช้ทุกครั้ง ☐ 2. ใช้บางครั้ง ☐ 3. ไม่เคยใช้สารเสพติด และสารมีนเมา ก่อนมี เพศสัมพันธ์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยใช้สารเสพติด และสารมีนเมา เลยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 6. ไม่เคยใช้สารเสพติด และสารมีนเมา และไม่เคยมี เพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 7. ไม่เคยใช้สารเสพติด และสารมีนเมา และไม่เคยมี เพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
31	<u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านเคยใช้ สารเสพติดฉีดเข้าเส้นหรือไม่ (IDU)	☐ 1. เคยฉีด จำนวน.....ครั้ง (IDU_N) ☐ 2. ไม่เคยฉีด

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
32	<u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นชนิดใดบ้าง (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. เฮโรอีน (ผงขาว) (IDU_HER) ☐ 2. ยาบ้า (Amphetamine) (IDU_AMP) ☐ 3. ยาอี/ยาเลิฟ (Ecstasy) (IDU_ECA) ☐ 4. ยาเค (Ketamine) (IDU_K) ☐ 5. ยาไอซ์ (Methamphetamine) (IDU_ICE) ☐ 6. เมทาโดน (Methadone) (IDU_METH) ☐ 7. ใช้สารเสพติดเข้าเส้นอื่นๆ (IDU_7) ระบุ.....(IDU_Other) ☐ 8. ไม่เคยใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (IDU_8) ☐ 9. ไม่เคยใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลยตั้งแต่เกิด (IDU_9) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)
33	<u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านใช้เข็มฉีดยาหรือกระบอกฉีดยาเสพติด ร่วมกับผู้อื่นหรือไม่ (USEIDU)	☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ ☐ 3. ไม่เคยใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลยตั้งแต่เกิด
34	<u>ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย</u> <u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านได้ตีมีเครื่องมือตีมีแอลกอฮอล์ ก่อนมีเพศสัมพันธ์ หรือไม่ (sex12L)	☐ 1. ตีมี ☐ 2. ไม่ตีมี ☐ 3. จำไม่ได้ ☐ 4. ไม่เคยตีมีเครื่องมือตีมีแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 6. ไม่เคยตีมีเครื่องมือตีมีแอลกอฮอล์และไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 7. ไม่เคยตีมีเครื่องมือตีมีแอลกอฮอล์และไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด

ส่วนที่ 4 การป่วยและการเข้าถึงบริการตรวจหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอชไอวี/เอดส์

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
35	<u>ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านมีอาการดังต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. มีอาการปัสสาวะแสบขัด (YSTI1) ☐ 2. มีหนองไหล ที่ผิดปกติไหลออกจากอวัยวะเพศ (YSTI2) ☐ 3. มีหนองไหลออกจากอวัยวะเพศ (YSTI3) ☐ 4. มีหนองไหลออกจากทวารหนัก (YSTI4) ☐ 5. แผลที่อวัยวะเพศ (YSTI5) ☐ 6. แผลที่ทวารหนัก (YSTI6) ☐ 7. มีตุ่ม/ก้อน/หูดที่อวัยวะเพศ (YSTI7) ☐ 8. มีตุ่ม/ก้อน/หูดที่ทวารหนัก (YSTI8) ☐ 9. อื่นๆ (YSTI9) ระบุ.....(YSTI_OTH) ☐ 10. ไม่มีอาการผิดปกติใดๆเลยในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (YSTI10) ☐ 11. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด (YSTI11) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)
36	<u>ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> เมื่อมีอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ท่านรักษาอย่างไร (HOWSYM)	☐ 1. ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของรัฐ ☐ 2. ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของเอกชน ☐ 3. ไปคลินิกกามโรคของรัฐ ☐ 4. ซื้อยากินเอง ☐ 5. ปล่อยไว้ ไม่ทำอะไรเลย ☐ 6. ไม่มีอาการผิดปกติใดๆ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 7. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
37	<u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านเคยตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ หรือไม่ (YVCT)	☐ 1. เคย จำนวน.....ครั้ง (YVCTN) ☐ 2. ไม่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์มาก่อนเลย
38	<u>ถ้าเคย</u> ตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ท่านรู้ผลการตรวจหรือไม่ (KNVCT)	☐ 1. รู้ผล จำนวน.....ครั้ง (KNVCTN) ☐ 2. ไม่รู้ผล ☐ 3. ไม่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์มาก่อนเลย

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
39	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยได้รับยา PrEP และท่านกินยาต่อเนื่องเป็นประจำทุกวันหรือไม่ (ยา PrEP หรือ Pre-Exposure Prophylaxis เป็นยาที่ใช้ในการป้องกันเชื้อเอชไอวี (HIV) ก่อนการสัมผัสโรค) (PrEP)	☐ 1. เคยได้รับยา PrEP และกินต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน ☐ 2. เคยได้รับยา PrEP แต่กินไม่ต่อเนื่อง ☐ 3. ไม่เคยได้รับยา PrEP ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยได้รับยา PrEP มาก่อนเลย
40	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยได้รับยา PEP หรือไม่ (ยา PEP หรือ Post-Exposure Prophylaxis เป็นยาป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี (HIV) ในกรณีฉุกเฉินที่ต้องรับประทานให้เร็วที่สุดหลังสัมผัสความเสี่ยง) (PEP)	☐ 1. เคยได้รับยา PEP ☐ 2. ไม่เคยได้รับยา PEP ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยได้รับยา PEP มาก่อนเลย
41	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์จากที่ใดบ้าง (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. เจ้าหน้าที่ในสถานประกอบการ (WHO_KNWHIV1) ☐ 2. เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกของภาครัฐ (WHO_KNWHIV2) ☐ 3. เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกของเอกชน (WHO_KNWHIV3) ☐ 4. ศูนย์สุขภาพวัยรุ่น เช่น โครงการทูปีนัมเบอร์วัน ครอบอินเซเตอร์ ศูนย์บริการที่เป็นมิตร เป็นต้น (WHO_KNWHIV4) ☐ 5. อาสาสมัครให้ความรู้ (WHO_KNWHIV5) ☐ 6. เพื่อน (WHO_KNWHIV6) ☐ 7. สื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ (WHO_KNWHIV7) ☐ 8. อินเทอร์เน็ต (WHO_KNWHIV8) ☐ 9. จำไม่ได้ว่าใคร (WHO_KNWHIV9) ☐ 10. อื่นๆ (WHO_KNWHIV10) ระบุ..... (WHO_KNWHIV_OTH) ☐ 11. ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (WHO_KNWHIV11) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
42	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านได้ถูกลงนามมาย มาจากที่ไหนบ้าง (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. ชื่อจากร้านขายยา (SOURCE_1) ☐ 2. ชื่อจากร้านสะดวกซื้อ (SOURCE_2) ☐ 3. ชื่อจากร้านค้าในห้างสรรพสินค้า (SOURCE_3) ☐ 4. สถานบริการเตรียมไว้ เช่น อาบอบนวด ซาวน่า เป็นต้น (SOURCE_4) ☐ 5. ได้รับฟรีจากหน่วยบริการสาธารณสุข/ภาคประชาสังคม (SOURCE_5) ☐ 6. ตั๋วหยอดเหรียญ (SOURCE_6) ☐ 7. ชื่อจากร้านค้าออนไลน์ (SOURCE_7) ☐ 8. อื่น ๆ (SOURCE_8) ระบุ..... (SOURCE_OTH) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)

ส่วนที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ	
43	การมีคู่นอนเพียงคนเดียวที่เป็นผู้ไม่มีเชื้อเอชไอวี/เอดส์และไม่มีคู่นอนคนอื่น ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ (K1)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่
44	การสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งขณะมีเพศสัมพันธ์ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ (K2)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่
45	คนที่ดูสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี มีเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ (K3)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่
46	คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ได้ จากการถูกยุงกัด (K4)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่
47	คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ จากการกินอาหารร่วมกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ (K5)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามพนักงานหญิงในสถานประกอบการปี พ.ศ. 2566

ปี พ.ศ. ที่ทำการสำรวจ (YEAR)	ตัวเลข 4 หลัก
รหัสจังหวัดที่ดำเนินการสำรวจ (PRO)	ตัวเลข 2 หลัก (ตามรหัสสมทาดไทย)
รหัสอำเภอ (DISTRICT)	ตัวเลข 2 หลัก (ตามรหัสสมทาดไทย)
รหัสโรงงาน (CLUSNO)	ตัวเลข 2 หลัก (จังหวัดกำหนดเอง)
เลขที่แบบสอบถาม (ID)	ตัวเลข 4 หลัก (จังหวัดกำหนดเอง)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
1	พ.ศ. ที่ท่านเกิด	พ.ศ.....ปัจจุบันอายุ.....ปี บริบูรณ์ (BIRTHYEAR) (AGE)
2	ปัจจุบันท่านมีสถานภาพการมีคู่เป็นอย่างไร (STA)	☐ 1. ยังไม่มีคู่ / แพน ☐ 2. เคยมี แต่ปัจจุบันเลิกกันแล้ว ☐ 3. มีคู่ที่ไม่ได้อยู่กินด้วยกัน ☐ 4. มีคู่ที่อยู่กินด้วยกัน ☐ 5. หย่าร้าง ☐ 6. หม้าย (คู่ที่เคยอยู่ด้วยกันแล้วตายจากไปแล้ว)
3	ท่านเรียนจบการศึกษาสูงสุดระดับชั้นอะไร (EDU)	☐ 1. ประถมศึกษา ☐ 2. มัธยมต้น ☐ 3. มัธยมปลาย (ม.6 หรือ ปวช.) ☐ 4. อนุปริญญา, ปวส. ☐ 5. ปริญญาตรี ☐ 6. สูงกว่าปริญญาตรี
4	ในปัจจุบัน ท่านมีรายได้ประมาณเดือนละเท่าไร (INC)	☐ 1. น้อยกว่า 5,000 บาท ☐ 2. 5,000-10,000 บาท ☐ 3. มากกว่า 10,000 –20,000 บาท ☐ 4. มากกว่า 20,000 –30,000 บาท ☐ 5. มากกว่า 30,000 บาท

ส่วนที่ 2 ประสพการณ์การมีเพศสัมพันธ์

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
5	ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์ หรือไม่ (FSEX)	☐ 1. เคย ☐ 2. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์
6	ท่านมีเพศสัมพันธ์ ครั้งแรกเมื่ออายุเท่าไร (FSAGE)	อายุ.....ปี
7	ท่านมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกกับใคร (FSWHO)	☐ 1. พนักงานบริการทางเพศชาย ☐ 2. แฟนหรือคู่รัก เพศชาย ☐ 3. ผู้ชายคนอื่น ที่ไม่ใช่คำตอบข้อ 1 และ 2 ☐ 4. อื่นๆ ระบุ..... (FSWHO_OTH) ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
8	การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก คู่ของท่านสวม ถุงยางอนามัยหรือไม่ (FSCON)	☐ 1. สวม ☐ 2. ไม่สวม ☐ 3. จำไม่ได้ ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
9	ปัจจุบันท่านมีแฟน คนรัก หรือ คู่ที่อยู่กิน ด้วยกันหรือไม่ (LOVER)	☐ 1. มี จำนวน.....คน (LOVERN) ☐ 2. ไม่มี
10	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยมี เพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก หรือไม่ (YSL)	☐ 1. เคย มีเพศสัมพันธ์กับแฟน/คู่รัก จำนวน.....คน (YSLN) ☐ 2. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
11	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หากท่านเคยมี เพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก คู่ของท่านสวม ถุงยางอนามัย หรือไม่ (YSLCO)	☐ 1. สวมทุกครั้ง ☐ 2. สวมบางครั้ง ☐ 3. ไม่เคยสวม ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก ในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
12	ครั้งล่าสุด ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อมีเพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก คู่ของท่านสวมถุงยางอนามัย หรือไม่ (LSLCO)	☐ 1. สวมถุงยางอนามัย ☐ 2. ไม่สวมถุงยางอนามัย ☐ 3. ไม่มีเพศสัมพันธ์กับแฟน คนรัก ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
13	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับ <u>ผู้ชายคนอื่น ที่ไม่ใช่แฟน คนรัก</u> หรือไม่ (YSNR)	☐ 1. เคย มีเพศสัมพันธ์ชายอื่น จำนวน.....คน (YSNRN) ☐ 2. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายคนอื่น ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
14	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา หากท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับ <u>ผู้ชายคนอื่น ที่ไม่ใช่แฟน คนรัก</u> คู่ของท่านสวมถุงยางอนามัยหรือไม่ (YSNRCO)	☐ 1. สวมทุกครั้ง ☐ 2. สวมบางครั้ง ☐ 3. ไม่เคยสวม ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายคนอื่น ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
15	ครั้งล่าสุด ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อมีเพศสัมพันธ์กับ <u>ผู้ชายคนอื่น ที่ไม่ใช่แฟน คนรัก</u> คู่ของท่านสวมถุงยางอนามัย หรือไม่ (LSNRCO)	☐ 1. สวมถุงยางอนามัย ☐ 2. ไม่สวมถุงยางอนามัย ☐ 3. ไม่มีเพศสัมพันธ์กับผู้ชายคนอื่น ที่ไม่ใช่ แฟน คนรัก ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
16	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านมีเพศสัมพันธ์โดย <u>ได้รับเงินหรือสิ่งของเป็นค่าตอบแทน</u> หรือไม่ (SFORCE)	☐ 1. ไม่ได้รับเงินหรือสิ่งของเป็นค่าตอบแทน ☐ 2. ได้รับเงินหรือสิ่งของเป็นค่าตอบแทน ☐ 3. ไม่มีเพศสัมพันธ์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
17	<u>ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย</u> ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านมีเพศสัมพันธ์กับใคร (LSWHO)	☐ 1. พนักงานบริการทางเพศชาย ☐ 2. แฟนหรือคู่รัก เพศชาย ☐ 3. ผู้ชายคนอื่น ที่ไม่ใช่คำตอบข้อ 1 และ 2 ☐ 4. อื่นๆ ระบุ..... (LSWHO_OTH) ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
18	<u>ครั้งสุดท้าย</u> ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อมีเพศสัมพันธ์ คู่ของท่านใช้ถุงยางอนามัยหรือไม่ (LSCO)	☐ 1. ใช้ถุงยางอนามัย ☐ 2. ไม่ใช้ถุงยางอนามัย ☐ 3. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
19	ถ้าใช้ถุงยางอนามัย <u>ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย</u> ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านหรือคู่ของท่านนำถุงยางอนามัยมาจากที่ไหน (HOWLSCO)	☐ 1. พกติดตัว ☐ 2. ซื้อจากร้านขายยา ☐ 3. ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ ☐ 4. ซื้อจากห้างสรรพสินค้า ☐ 5. สถานบริการเตรียมไว้ เช่น อาบอบนวด ชวน่า เป็นต้น ☐ 6. ได้รับฟรีจากหน่วยบริการสาธารณสุข/ ภาครัฐ/ องค์กร ☐ 7. ตู้หยอดเหรียญ ☐ 8. คู่่นอนเตรียมมา ☐ 9. อื่น ๆ ระบุ.....(HOWLSCO_OTH) ☐ 10. ไม่มีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 11. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
20	<u>ครั้งสุดท้าย</u> ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อมีเพศสัมพันธ์ ท่านหรือคู่ของท่านไม่ใช้ถุงยางอนามัย เพราะอะไร (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. หาถุงยางอนามัยไม่ทัน (NOCON1) ☐ 2. ว่างใจซึ่งกันและกัน (NOCON2) ☐ 3. ใช้แล้วความสุขลดลง (NOCON3) ☐ 4. คู่นอนคุมกำเนิด เช่น ทำหมัน เป็นต้น (NOCON4) ☐ 5. หลังภายนอก (NOCON5) ☐ 6. อื่นๆ (NOCON6) ระบุ..... (NOCON_OTHER) ☐ 7. ไม่มีเพศสัมพันธ์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (NOCON7) ☐ 8. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด (NOCON8) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)

ส่วนที่ 3 ประสพการณ์การใช้สารเสพติด สารมึนเมา และแอลกอฮอล์

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
21	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านใช้สารเสพติด สารมึนเมา ชนิดใดบ้าง (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. เฮโรอีน (ผงขาว) (DRUG_HER) ☐ 2. ยาบ้า (Amphetamine) (DRUG_AMP) ☐ 3. กัญชา (DRUG_MARJ) ☐ 4. ยาอี/ยาเลิฟ (Ecstasy) (DRUG_ECS) ☐ 5. ยาเค (Ketamine) (DRUG_K) ☐ 6. ยาไอซ์ (Methamphetamine) (DRUG_ICE) ☐ 7. ปอปเปอร์ (Alkyl nitrites) (DRUG_ALKYL) ☐ 8. ซาแน็กซ์/แน็กซ์ (Alprazolam) (DRUG_ALPRA) ☐ 9. GHB (Gamma hydroxybutyrate) (DRUG_GHB) ☐ 10. เมทาโดน (Methadone) (DRUG_METH) ☐ 11. น้ำต้มใบกระท่อมผสมสารอื่น (DRUG_MITRA) ☐ 12. ใช้สารเสพติดอื่นๆ (DRUG12) ระบุ..... (DRUG_Other) ☐ 13. ไม่เคยใช้สารเสพติดเลยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (DRUG13) ☐ 14. ไม่เคยใช้สารเสพติดเลยตั้งแต่เกิด (DRUG14) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)
22	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านใช้สารเสพติด สารมึนเมา ก่อนมีเพศสัมพันธ์บ่อยครั้งแค่ไหน (UDRUG)	☐ 1. ใช้ทุกครั้ง ☐ 2. ใช้บางครั้ง ☐ 3. ไม่เคยใช้สารเสพติด และสารมึนเมา ก่อนมีเพศสัมพันธ์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยใช้สารเสพติด และสารมึนเมา เลยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 6. ไม่เคยใช้สารเสพติด และสารมึนเมา และไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 7. ไม่เคยใช้สารเสพติด และสารมึนเมา และไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
23	<u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านเคยใช้สารเสพติดฉีดเข้าเส้นหรือไม่ (IDU)	☐ 1. เคยฉีด จำนวน.....ครั้ง (IDU_N) ☐ 2. ไม่เคยฉีด
24	<u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านใช้สารเสพติดฉีดเข้าเส้นชนิดใดบ้าง (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. เฮโรอีน (ผงขาว) (IDU_HER) ☐ 2. ยาบ้า (Amphetamine) (IDU_AMP) ☐ 3. ยาอี/ยาเลิฟ (Ecstasy) (IDU_ECA) ☐ 4. ยาเค (Ketamine) (IDU_K) ☐ 5. ยาไอซ์ (Methamphetamine) (IDU_ICE) ☐ 6. เมทาโดน (Methadone) (IDU_METH) ☐ 7. ใช้สารเสพติดเข้าเส้นอื่นๆ (IDU_7) ระบุ.....(IDU_Other) ☐ 8. ไม่เคยใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลยในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา (IDU_8) ☐ 9. ไม่เคยใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลยตั้งแต่เกิด (IDU_9) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)
25	<u>ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านใช้เข็มฉีดยาหรือกระบอกฉีดยาเสพติด ร่วมกับผู้อื่นหรือไม่ (USEIDU)	☐ 1. ใช่ ☐ 2. ไม่ใช่ ☐ 3. ไม่เคยใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลยในรอบ 12 เดือน ที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยใช้สารเสพติดชนิดฉีดเข้าเส้นเลยตั้งแต่เกิด

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
26	<u>ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านได้ดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ก่อนมีเพศสัมพันธ์ หรือไม่ (sex12L)	☐ 1. ดื่ม ☐ 2. ไม่ดื่ม ☐ 3. จำไม่ได้ ☐ 4. ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 5. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 6. ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และไม่เคยมีเพศสัมพันธ์ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 7. ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์และไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด

ส่วนที่ 4 การป่วยและการเข้าถึงบริการตรวจหาการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์และเอชไอวี/เอดส์

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
27	<u>ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้ายในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา</u> ท่านมีอาการดังต่อไปนี้หรือไม่ (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. มีอาการปัสสาวะแสบขัด (YSTI1) ☐ 2. มีหนองไหล ที่ผิดปกติไหลออกจากอวัยวะเพศ (YSTI2) ☐ 3. มีหนองไหลออกจากอวัยวะเพศ (YSTI3) ☐ 4. มีหนองไหลออกจากทวารหนัก (YSTI4) ☐ 5. แผลที่อวัยวะเพศ (YSTI5) ☐ 6. แผลที่ทวารหนัก (YSTI6) ☐ 7. มีตุ่ม/ก้อน/หูดที่อวัยวะเพศ (YSTI7) ☐ 8. มีตุ่ม/ก้อน/หูดที่ทวารหนัก (YSTI8) ☐ 9. อื่นๆ (YSTI9) ระบุ.....(YSTI_OTH) ☐ 10. ไม่มีอาการผิดปกติใดๆเลยในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา (YSTI10) ☐ 11. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด (YSTI11) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
28	ในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งสุดท้าย ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา เมื่อมีอาการโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ท่านรักษาอย่างไร (HOWSYM)	☐ 1. ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของรัฐ ☐ 2. ไปโรงพยาบาล/คลินิกตรวจโรคทั่วไปของเอกชน ☐ 3. ไปคลินิกกามโรคของรัฐ ☐ 4. ซื้อยากินเอง ☐ 5. ปล่อยไว้ ไม่ทำอะไรเลย ☐ 6. ไม่มีอาการผิดปกติใดๆ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 7. ไม่เคยมีเพศสัมพันธ์เลยตั้งแต่เกิด
29	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยตรวจเลือด เพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ หรือไม่ (YVCT)	☐ 1. เคย จำนวน.....ครั้ง (YVCTN) ☐ 2. ไม่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์มาก่อนเลย
30	ถ้าเคย ตรวจเลือดเพื่อหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ท่านรู้ผลการตรวจหรือไม่ (KNVCT)	☐ 1. รู้ผล จำนวน.....ครั้ง (KNVCTN) ☐ 2. ไม่รู้ผล ☐ 3. ไม่เคยตรวจหาเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยตรวจหาการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์มาก่อนเลย
31	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยได้รับยา PrEP และท่านกินยาต่อเนื่องเป็นประจำทุกวันหรือไม่ (ยา PrEP หรือ Pre-Exposure Prophylaxis เป็นยาที่ใช้ในการป้องกันเชื้อเอชไอวี (HIV) ก่อนการสัมผัสโรค) (PrEP)	☐ 1. เคยได้รับยา PrEP และกินต่อเนื่องเป็นประจำทุกวัน ☐ 2. เคยได้รับยา PrEP แต่กินไม่ต่อเนื่อง ☐ 3. ไม่เคยได้รับยา PrEP ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 4. ไม่เคยได้รับยา PrEP มาก่อนเลย
32	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านเคยได้รับยา PEP หรือไม่ (ยา PEP หรือ Post-Exposure Prophylaxis เป็นยาป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี (HIV) ในกรณีฉุกเฉินที่ต้องรับประทานให้เร็วที่สุดหลังสัมผัสความเสี่ยง) (PEP)	☐ 1. เคยได้รับยา PEP ☐ 2. ไม่เคยได้รับยา PEP ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ☐ 3. ไม่เคยได้รับยา PEP มาก่อนเลย
33	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการป้องกันตนเองจากการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ และหรือโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จากที่ใดบ้าง (ตอบได้หลายคำตอบ)	☐ 1. เจ้าหน้าที่ในสถานประกอบการ (WHO_KNWHIV1) ☐ 2. เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกของภาครัฐ (WHO_KNWHIV2) ☐ 3. เจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาล/คลินิกของเอกชน (WHO_KNWHIV3)

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ
		☐ 4. ศูนย์สุขภาพวัยรุ่น เช่น โครงการทูปีนัมเบอร์วัน ครอบอินเซนเตอร์ ศูนย์บริการที่เป็นมิตร เป็นต้น (WHO_KNWHIV4) ☐ 5. อาสาสมัครให้ความรู้ (WHO_KNWHIV5) ☐ 6. เพื่อน (WHO_KNWHIV6) ☐ 7. สื่อมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ ฯลฯ (WHO_KNWHIV7) ☐ 8. อินเทอร์เน็ต (WHO_KNWHIV8) ☐ 9. จำไม่ได้ว่าใคร (WHO_KNWHIV9) ☐ 10. อื่นๆ (WHO_KNWHIV10) ระบุ..... (WHO_KNWHIV_OTH) ☐ 11. ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ไม่เคยได้รับความรู้เกี่ยวกับการ ป้องกันตนเองจากการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์และหรือ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (WHO_KNWHIV11) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)
34	ในรอบ 12 เดือนที่ผ่านมา ท่านได้ดูยาง อนามัย มาจากที่ไหนบ้าง (ตอบได้หลาย คำตอบ)	☐ 1. ซื้อจากร้านขายยา (SOURCE_1) ☐ 2. ซื้อจากร้านสะดวกซื้อ (SOURCE_2) ☐ 3. ซื้อจากร้านค้าในห้างสรรพสินค้า (SOURCE_3) ☐ 4. สถานบริการเตรียมไว้ เช่น อาบอบนวด ซาวน่า เป็นต้น (SOURCE_4) ☐ 5. ได้รับฟรีจากหน่วยบริการสาธารณสุข/ภาคประชาสังคม (SOURCE_5) ☐ 6. ตั๋วหยอดเหรียญ (SOURCE_6) ☐ 7. ซื้อจากร้านค้าออนไลน์ (SOURCE_7) ☐ 8. อื่น ๆ (SOURCE_8) ระบุ..... (SOURCE_OTH) (หมายเหตุ: ลงรหัส 0 = ไม่ใช่ 1 = ใช่ ในแต่ละคำตอบ)

ส่วนที่ 5 ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

ข้อที่	คำถาม	คำตอบ	
35	การมีคู่นอนเพียงคนเดียวที่เป็นผู้ไม่มีเชื้อเอชไอวี/เอดส์และไม่มีคู่นอนคนอื่น ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ (K1)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่
36	การสวมถุงยางอนามัยทุกครั้งขณะมีเพศสัมพันธ์ลดความเสี่ยงในการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ (K2)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่
37	คนที่ดูสุขภาพร่างกายแข็งแรงดี มีเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ (K3)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่
38	คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ได้ จากการถูกยุงกัด (K4)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่
39	คนติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ได้ จากการกินอาหารร่วมกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ (K5)	☐ 1. ใช่	☐ 2. ไม่ใช่